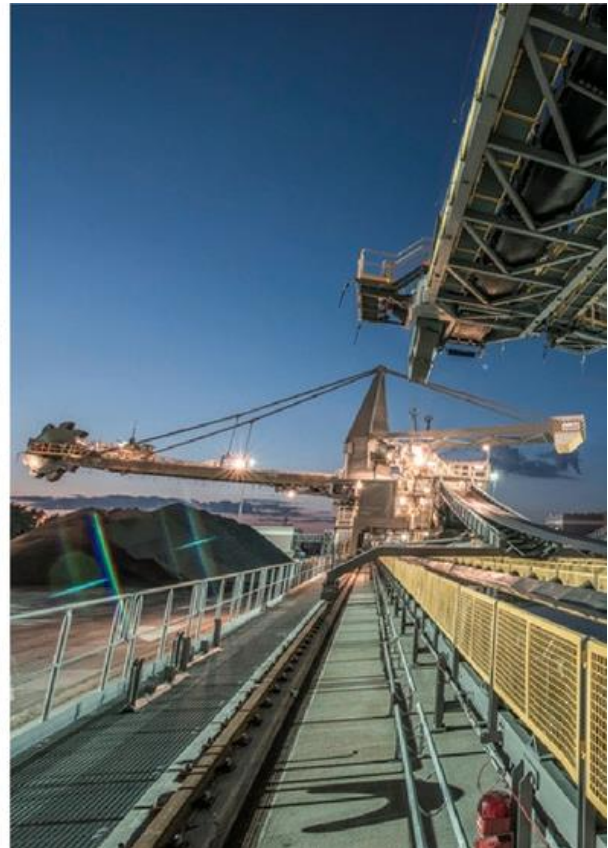

FAMUR

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FAMUR oraz FAMUR S.A za rok 2017

Katowice, 2018-04-20

Spis treści

1.	Podstawowe informacje	3
1.1.	Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	3
1.2.	Informacje o Grupie Kapitałowej FAMUR	3
1.3.	Charakterystyka podstawowej działalności Grupy FAMUR	3
1.4.	Skład Grupy Kapitałowej FAMUR	6
1.5.	Struktura własnościowa FAMUR S.A.	10
2.	Organizacja i zarządzanie	12
2.1.	Zarząd FAMUR S.A.	12
2.2.	Rada Nadzorcza FAMUR S.A.	13
2.3.	Wykaz akcji będących w posiadaniu grupy osób zarządzających i nadzorujących Spółkę	13
3.	Zatrudnienie i sytuacja płacowa	14
4.	Działalność zaniechana	15
5.	Segmenty operacyjne i otoczenie rynkowe Grupy FAMUR i Emitenta	15
5.1.	Rynek krajowy	16
5.2.	Rynki zagraniczne	18
5.3.	Konsolidacja branży okołogórnicznej	19
6.	Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Emitenta i Grupy Kapitałowej FAMUR	21
7.	Opis czynników i zdarzeń, w szczególności o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe w 2017 r.	23
8.	Aktualna sytuacja finansowa Grupy FAMUR	24
9.	Aktualna sytuacja finansowa podmiotu dominującego FAMUR S.A.	28
10.	Informacje dodatkowe	31
10.1.	Źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi	31
10.2.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	31
10.3.	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania warunkowe	31
10.4.	Postępowania sądowe	33
10.5.	Badania i rozwój	34
10.6.	Ochrona środowiska	35
10.7.	Papiery wartościowe	35
10.8.	Informacja o dywidendzie	37
10.9.	Realizacja prognozy	37
10.10.	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	37
10.11.	Zmiany w zasadach zarządzania w spółkach Grupy Kapitałowej	38
11.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	38
12.	Umowy znaczące w 2017 r.	38
13.	Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdania finansowego	41
14.	Istotne czynniki ryzyka i zagrożeń wpływających na działalność spółki	41
15.	Oświadczenia Zarządu FAMUR S.A.	44
16.	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w FAMUR S.A.	44
17.	Oświadczenie na temat informacji niefinansowych	50

1. Podstawowe informacje

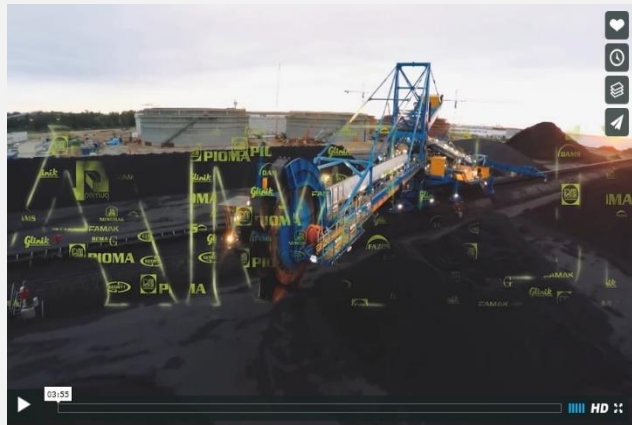
1.1. Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe FAMUR S.A. oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2017 zostały sporządzone zgodnie z zasadami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej / Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSSF/MSR) zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Sprawozdania finansowe sporządzono stosując jednolite zasady rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach. W sprawozdaniach finansowych Emitenta i Grupy FAMUR przestrzegano tych samych zasad rachunkowości i metod obliczeniowych co w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym. O ile nie wskazano inaczej, dane zaprezentowano w tys. zł.

1.2. Informacje o Grupie Kapitałowej FAMUR

FAMUR SPÓŁKA AKCYJNA z siedzibą przy ul. Armii Krajowej 51, 40-698 Katowice | tel. +48 32 359 63 00, fax +48 32 359 66 77 | FAMUR@FAMUR.com.pl | www.FAMUR.com | Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego | KRS 000048716 | Regon 270641528 | NIP 6340126246 | kapitał zakładowy 5.594.405,00 zł (opłacony w całości)

Grupa FAMUR jest producentem maszyn i urządzeń dla górnictwa i energetyki, mogącym zaopatrzyć kopalnię w kompletny system wydobywczy, elektrownię w system nawęglania „pod klucz” czy też port w specjalistyczne urządzenia przeładunkowe. Specjalnością Grupy jest kompleksowa mechanizacja procesu wydobycia węgla kamiennego metodą ścianową, projektowanie i dostawa informatycznych systemów zarządzania eksploatacją węgla od przodka ścianowego na powierzchnię kopalni, dostawa systemów przeładunkowych do energetyki i portów oraz systemów eksploatacji metodą odkrywkową.

Producent kombajnów ścianowych i chodnikowych, przenośników zgrzeblowych i taśmowych, kolejek spągowych, obudów zmechanizowanych oraz innych maszyn dla górnictwa, spółka **FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach** („FAMUR”, „Emitent”) jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej FAMUR. W sierpniu 2006 r. FAMUR SPÓŁKA AKCYJNA (ówcześnie pod firmą FABRYKA MASZYN FAMUR SPÓŁKA AKCYJNA) zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, gdzie notowanych jest 559,4 mln szt. akcji pod skróconą nazwą FAMUR i tickerem FMF.

W 2017 r. Emitent przejął kontrolę nad Grupą KOPEX, poprzez zakup pakietu kontrolnego akcji spółki KOPEX S.A. z siedziba w Katowicach („KOPEX”). KOPEX jest podmiotem notowanym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, gdzie notowanych jest 74,3 mln szt. akcji pod skróconą nazwą KOPEX i tickerem KPX.

1.3. Charakterystyka podstawowej działalności Grupy FAMUR

Segment Underground

Grupa FAMUR należy do czołówki światowych producentów maszyn i systemów stosowanych w górnictwie podziemnym opierającym się o metodę ścianową. Istotnym obszarem działalności Grupy jest produkcja urządzeń umożliwiających eksploatację złóż węgla o grubości od 1 m do 6 m. Grupę produktów wchodzących w skład tzw. kompleksu ścianowego tworzą kombajny ścianowe, zmechanizowane obudowy ścianowe i przenośniki zgrzeblowe. Zainstalowana moc produkowanych kombajnów ścianowych

FAMUR

wynosi od 250 kW do 1.300 kW, natomiast obudowy zmechanizowane są produkowane w zakresie wysokości od 0,8 m do 6,0 m. Grupa FAMUR produkuje hydraulikę siłową i sterowniczą, w tym w szczególności podpory hydrauliczne i sterowania pilotowe oraz elektrohydraulikę. Podpory i siłowniki hydrauliczne są wykonywane w zakresie średnic od 50 mm do 440 mm.

Obudowy ścianowe wraz z kombajnami produkcji Grupy FAMUR

Grupa FAMUR w ramach segmentu Underground produkuje także urządzenia do transportu i przeładunku różnorodnych materiałów masowych wykorzystywanych m.in. w kopalniach głębinowych. Dla górnictwa węgla kamiennego profil produktowy obejmuje przenośniki taśmowe dołowe, przenośniki taśmowe powierzchniowe, a także różnorodne środki transportu podziemnego dla zabezpieczenia potrzeb logistycznych kopalń, takie jak kolejki spągowe z napędem linowym, kolejki spalinowe podwieszane, kolejki spalinowe spągowe, lokomotywy torowe spalinowe, kołowroty mechaniczne oraz kompletne wyposażenie kolejek do przewozu ludzi i materiałów.

Systemy transportu podziemnego oraz systemy transportu materiałów sypkich produkcji Grupy FAMUR

Działalność Grupy FAMUR w segmencie Underground obejmuje również produkcję urządzeń składających się na kompleks chodnikowy. Najważniejszy element kompleksu chodnikowego stanowią kombajny chodnikowe, które w głównej mierze wykorzystywane są do przygotowywania wyrobisk oraz drążenia tuneli. Parametry kombajnów produkowanych w Grupie pozwalają na drążenie chodników o przekroju do 37 m² w skałach o wytrzymałości na ściskanie rzędu 110 MPa. Grupa FAMUR na przełomie 2015 i 2016 roku rozszerzyła swoje portfolio produktowe o wozy wierzące i kotwiące, wiertnice, spągoadowarki i ładowarki wykorzystywane w kopalniach węgla kamiennego.

Kombajny chodnikowe produkcji Grupy FAMUR

Segment Surface

Kolejną, bardzo istotną grupą produktową Grupy FAMUR, zintegrowaną z dotychczas prowadzoną działalnością na rynku maszyn i systemów odkrywkowych, są urządzenia produkowane przez FAMUR FAMA S.A., której działalność stanowi trzon Segmentu Surface. Spółka jest wiodącym producentem m.in. konstrukcji stalowych dla przemysłu, systemów przeładunkowych, urządzeń dźwignicowych, w

tym suwnic i wciągarek, urządzeń i systemów dla górnictwa odkrywkowego, jak również dla innych gałęzi przemysłu (elektrownie, porty, itp.). Jest krajowym liderem kompleksowego systemu nawęglania i odżużlania oraz dostawcą systemów nawęglania polskich elektrowni, z doświadczeniem zgromadzonym w przeciągu 70 lat.

Wyroby Spółki przeznaczone są w szczególności do:

- mechanizacji prac przeładunkowych na otwartych składowiskach materiałów sypkich i granulowanych w elektrowniach, elektrociepłowniach, koksowniach, kopalniach, cementowniach i portach;
- transportu wewnątrzzakładowego, prac montażowych, demontażowych i remontowych;
- transportu i montażu ciężkich sekcji i bloków przy budowie statków;
- mechanizacji prac przeładunkowych w portach;
- przeładunku kontenerów;
- wyładunku materiałów sypkich z otwartych wagonów.

Spółka posiada bogate kompetencje projektowe, skupione wokół biura projektowego FUGO-Projekt sp. z o.o., BPiRI Separator sp. z o.o. oraz SKW Biura Projektowo-Technicznego sp. z o.o. a także spółki Fugo S.A. W roku 2017 moce produkcyjne segmentu Surface zostały znacznie uzupełnione poprzez nabycie Fugo Sp. z o.o. oraz zorganizowanej części przedsiębiorstwa Famago. Zwiększenie mocy produkcyjnych umożliwi wysokiej jakości kompleksową obsługę klientów w oparciu o własne biura projektowe oraz własne zaplecze produkcyjne i serwisowe.

W ramach segmentu Surface Grupa FAMUR oferuje również szeroki zakres rozwiązań związanych z projektowaniem i budową infrastruktury powierzchniowej zakładów górniczych oraz górniczych wyciągów szybowych. Zakres usług Grupy obejmuje prace projektowe, wykonawstwo robót budowlanych, żelbetonowych i konstrukcji stalowych, dostawę oraz montaż maszyn i urządzeń, uruchomienia oraz serwisy. Grupa zajmuje się także wykonywaniem ciągów transportowych, w tym w oparciu o własne projekty przenośników taśmowych.

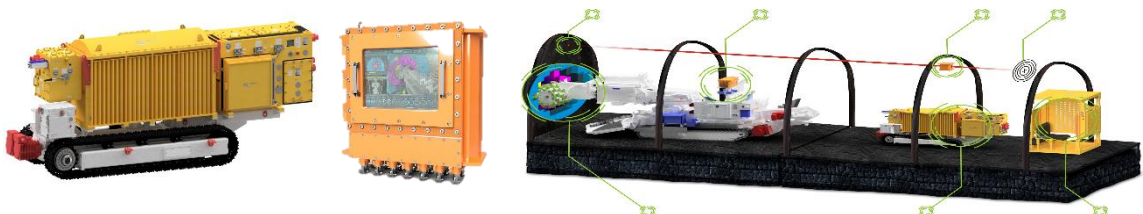
Maszyne i urządzenia dla górnictwa odkrywkowego i urządzenia przeładunkowe

Rozszerzenie segmentów działalności Grupy

Przejęcie w I połowie 2017 r. kontroli nad Grupą KOPEX otworzyło drogę do integracji struktur obu grup wzmacniając jednocześnie ofertę produktową w segmencie Underground. Od 1 lipca 2017 r. w strukturze Grupy FAMUR wyodrębniono dwie nowe linie biznesowe, związane z produktami i usługami **Segmentu Elektryka** oraz **Segmentu Usługi Górnicze**.

Segment Elektryka

Segment obejmuje obszary projektowania oraz produkcji aparatury elektrycznej zasilającej oraz łącznikowej do maszyn stosowanych w górnictwie, podzespołów elektronicznych, projektowanie i wdrażanie rozwiązań informatycznych, realizację przemysłowych systemów automatyki, opracowanie projektów technicznych systemów i urządzeń oraz integrację systemów zasilania i automatyki.

Urządzenia przeciwwybuchowe oraz rozwiązania proponowane przez Grupę FAMUR

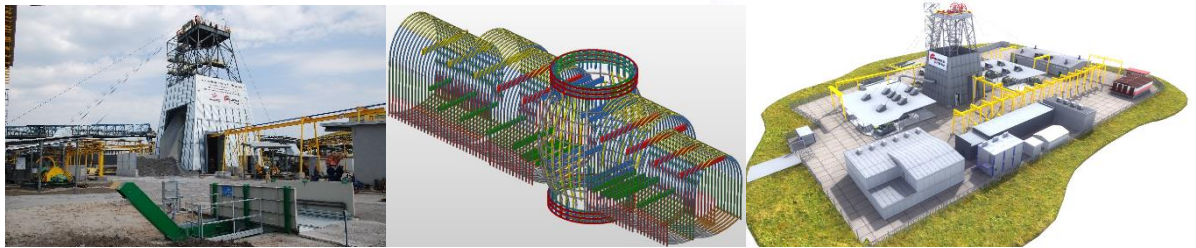
Segment prowadzi pełną obsługę inwestycji w powyższym zakresie, a także świadczy usługi, zwłaszcza w całodobowym serwisie urządzeń dla górnictwa, remontach i modernizacji urządzeń.

Głównym podmiotem w Grupie FAMUR koncentrującym działalność segmentu jest spółka Elgór + Hansen S.A.

Segment Usługi Górnicze

W ramach segmentu działalność prowadzona jest w oparciu o dotychczasowe, ponad 70-letnie doświadczenie Przedsiębiorstwa Budowy Szybów S.A. (PBSz SA). W segmencie konsolidowana jest również aktywność ŚTW Dalbis Sp. z o. o. oraz działalność usługowo-handlowa KOPEX S.A. m.in. w obszarze handlu surowcami.

Trzonem segmentu pozostaje działalność PBSz SA, która należy do wąskiego grona wysoko wyspecjalizowanych firm, świadczących usługi w kraju i za granicą w zakresie budownictwa podziemnego. Realizuje szeroki zakres usług projektowych związanych z górnictwem węgla kamiennego, rud, soli i innych kopalin, w szczególności wyrobisk pionowych (głównie szybów i szybków), poziomych i tuneli. Jest technicznie, organizacyjnie oraz logistycznie w stanie sprostać nawet najtrudniejszym zadaniom, począwszy od etapu projektowania, aż po budowę kopalni „pod klucz”.

Projekty oraz infrastruktura wykonywane przez Grupę FAMUR (PBSz SA)

Segment obejmuje usługi wykonawcze budownictwa górniczego, w tym:

- głębienie nowych szybów z powierzchni i z poziomów;
- pogłębianie istniejących szybów z powierzchni i z poziomów;
- wyposażenie szybów w zbrojenie szybowe, urządzenia przyszybowe, rurociągi, kable;
- kompleksowe modernizacje górniczych wyciągów szybowych;
- wykonawstwo zbiorników urobku i zbiorników retencyjnych;
- roboty remontowe obudowy szybowej i wlotów, wyposażenia szybów, zbiorników urobkowych;
- drążenie wyrobisk kamiennych i kamienno-węglowych;
- usługi projektowe budownictwa górniczego, w tym: dokumentacja koncepcyjna oraz projektowa (techniczna, technologiczna, wykonawcza, powykonawcza);

a także działalność handlową w obszarze obrotu surowcami.

1.4. Skład Grupy Kapitałowej FAMUR

Tworzenie Grupy Kapitałowej podmiotów mogących wyprodukować cały kompleks ścianowy rozpoczęło się w 2003 r. zakupem przez FAMUR spółki NFUG NOWOMAG S.A.

W wyniku dynamicznego rozwoju, w ciągu kilku lat Grupa powiększyła się o kilkanaście spółek, które wzmocniły kolejno portfolio produktowe Grupy powodując, iż z dostawcy pojedynczych urządzeń zmieniła się ona w dostawcę kompleksowych rozwiązań dla sektora wydobywczego, energetycznego i przetwórczego. Uproszczony schemat budowy Grupy Kapitałowej FAMUR został zaprezentowany w „Oświadczeniu na temat działalności niefinansowej Grupy Kapitałowej FAMUR” oraz „Oświadczeniu na temat działalności niefinansowej FAMUR S.A.” stanowiących odpowiednio Załącznik Nr 1 oraz Załącznik nr 2 do niniejszego Sprawozdania Zarządu. W roku 2017 miała miejsce kluczowa akwizycja wieńcząca proces konsolidacji rynku polskiego w obszarze systemów wydobywczych. Nabycie Grupy KOPEX poszerzy zarówno ofertę produktową Grupy jak i zasięg geograficzny oferowanych rozwiązań. Jest to istotny krok przyspieszający zagraniczną ekspansję Grupy FAMUR. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. Grupa

składała się z Jednostki Dominującej oraz 26 jednostek zależnych. Jednostką Dominującą w Grupie Kapitałowej jest FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach. Schemat na str. 8 zawiera podmioty, nad którymi Emitent na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 r. posiadał pośrednio bądź bezpośrednio kontrolę (z zastrzeżeniem wskazanych uwag).

Jednostki objęte konsolidacją na dzień 31 grudnia 2017 r.

Spółka	Siedziba	Udział w tym pośrednio	Przejęcie kontroli/ utworzenie
1 FAMUR S.A.	Katowice		
2 FAMUR FAMAK S.A.	Kluczbork	100%	2014
3 FAMUR PEMUG Sp. z o.o.	Katowice	100%	2007
4 POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE S.A.	Katowice	100%	2005
5 FUGO sp. z o.o. (dawniej FUGO ZAMET sp. z o.o.)	Konin	100%	2017
6 FUGO S.A.	Kluczbork	100%	2014
7 FAMUR FINANCE SP.Z O.O.	Katowice	100%	2013
8 FAMUR INVEST SP. Z O.O.	Katowice	100%	2015
9 KOPEX S.A.	Katowice	65,83%	2017
10 KOPEX CONSTRUCTION sp. z o.o.	Katowice	65,83%	2017
11 KOPEX – PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	Tarnowskie Góry	62,54%	2017
12 RELT Sp. z o.o.	Bytom	65,83%	2017
13 HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG (Niemcy)	Niemcy	65,83%	2017
14 ELGÓR+HANSEN S.A.	Chorzów	65,83%	2017
15 KOPEX AFRICA (Pty) Ltd (RPA)	RPA	65,83%	2017
16 HANSEN and GENWEST (Pty) Ltd (RPA)	RPA	49,31%	2017
17 HANSEN CHINA Ltd (Chiny)	Chiny	65,83%	2017
18 KOPEX MIN (Serbia)	Serbia	65,83%	2017
19 KOPEX MIN-LIV (Serbia)	Serbia	65,83%	2017
20 PT KOPEX MINING CONTRACTORS (Indonezja)	Indonezja	65,83%	2017
21 OOO KOPEX SIBIR (Rosja)	Rosja	65,83%	2017
22 ŚLĄSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS sp. z o.o.	Tarnowskie Góry	65,83%	2017
23 KOPEX-EX-COAL sp. z o.o.	Przeciszów	65,83%	2017
24 TAIAN KOPEX COAL MINING EQUIPMENT SERVICE Co. Ltd (Chiny)	Chiny	65,83%	2017
25 AIR RELIANT (Pty) Ltd (RPA)	RPA	65,83%	2017
26 KOPEX FINANCE & RESTRUCTURING sp. z o. o.	Katowice	65,83%	2017
27 PBSZ1 sp. z o. o.	Katowice	65,83%	2017

Źródło: GRUPA FAMUR.

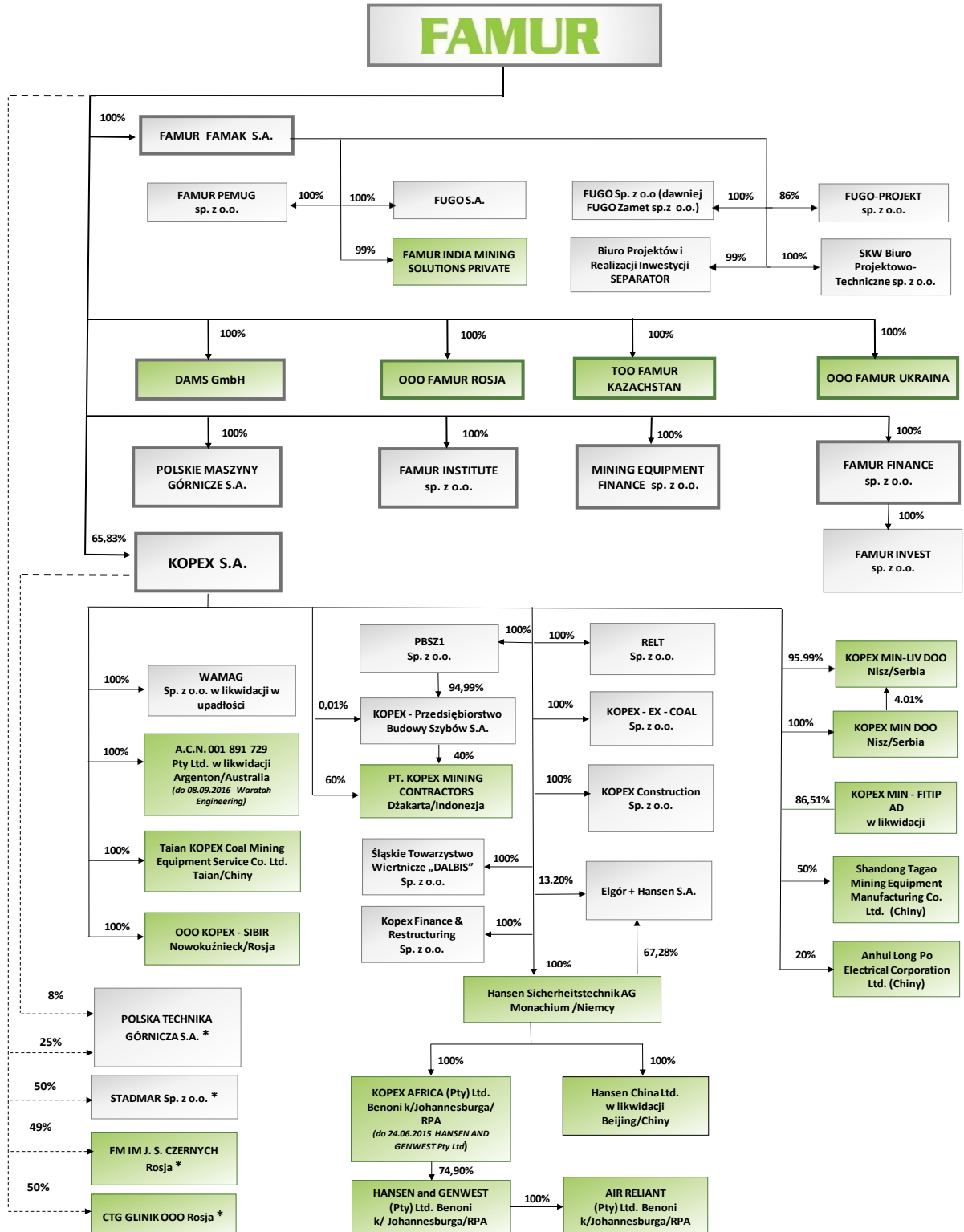
Zarząd podjął decyzję o niekonsolidowaniu niżej wymienionych spółek. Ich dane finansowe nie zniekształcają informacji o wynikach finansowych Grupy FAMUR.

Spółki nie objęte konsolidacją na dzień 31 grudnia 2017 r.

1. FAMUR INSTITUTE sp. z o.o.
2. OOO FAMUR, Rosja
3. FAMUR INDIA MINING SOLUTIONS PRIVATE LIMITED
4. TOO FAMUR KAZACHSTAN
5. OOO FAMUR UKRAINA
6. DAMS GmbH, Niemcy
7. FUGO-PROJEKT sp. z o.o.
8. BIURO PROJEKTÓW I REALIZACJI INWESTYCJI SEPARATOR sp. z o.o.
9. SKW Biuro Projektowo Techniczne Sp. z o.o.
10. Mining EQUIPMENT FINANCE sp. z o.o.
11. WAMAG Sp. z o.o. w likwidacji upadłości
12. A.C.N. 001 891 729 Pty Ltd. w likwidacji Argenton/Australia (do 08.09.2016 Waratah Engineering)
13. KOPEX MIN - FITIP AD w likwidacji Nisz/Serbia
14. Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd. (Chiny)

Struktura Grupy FAMUR

Schemat Grupy Kapitałowej Famur
stan na dzień 31.12.2017 r.

Uwaga: kolorem zielonym zaznaczono spółki z siedzibą za granicą.
*) podmioty nie są spółkami zależnymi i nie istnieją przesłanki do objęcia konsolidacją
Źródło: Grupa Famur, Grupa Kopex

Zmiany w Grupie Kapitałowej FAMUR w 2017 r. oraz po dniu bilansowym:

- W dniu 13 marca 2017r. FAMUR S.A. nabył 1 027 akcji zwykłych, na okaziciela serii C, o wartości nominalnej 1 zł każda, spółki FAMUR FAMAK S.A. Następnie w dniu 12 kwietnia 2017r. FAMUR S.A. nabył 39 282 akcje zwykłe, na okaziciela serii C, o wartości nominalnej 1 zł każda, spółki FAMUR FAMAK S.A. Dzięki tej transakcji FAMUR (podmiot dominujący) zwiększył swój udział w kapitale zakładowym FAMUR FMAK S.A. z 99,95% do 100%.
- 3 kwietnia 2017r. FAMUR FAMAK S.A. sfinalizował transakcję nabycia 100% udziałów w spółce Fugo Zamet sp. z o.o. za cenę 14.000.000, zł. Tego samego dnia, w wyniku uchwalenia podwyższenia kapitału zakładowego Fugo Zamet sp. z o.o., FAMUR Famak S.A. objęła dodatkowe, nowe udziały, pokrywając je wkładem pieniężnym wynoszącym 25.860.000 zł. Po dniu bilansowym Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu zarejestrował 9 sierpnia 2017 r. podwyższenie kapitału zakładowego oraz zmianę nazwy z Fugo Zamet sp. z o.o. na Fugo sp. z o.o. Decyzja o nabyciu podjęta z uwagi na dobrą oceną perspektyw segmentu Surface, na którym działa spółka oraz konieczność poszukiwania dodatkowych mocy produkcyjnych. Przejęcie Fugo będzie istotnym uzupełnieniem mocy produkcyjnych FAMAK.
- W grudniu 2016 r. jednostka pośrednio dominująca nad Emitentem (TDJ SA) przejęła większościowy pakiet 65,83% akcji KOPEX S.A. Następnie w dniu 27 czerwca 2017 r. FAMUR S.A. nabył ww. pakiet akcji, tym samym przejmując kontrolę nad KOPEX S.A. oraz jej spółkami zależnymi. Wskutek powyższego rozpoczęto prace nad procesem integracji Grupy FAMUR i Grupy KOPEX. Na podstawie przeprowadzonych analiz, najoptymalniejszym modelem wykorzystania potencjałów FAMUR i KOPEX oraz najkorzystniejszym modelem integracji zostało określone wydzielenie części majątku części maszynowej KOPEX S.A. i przeniesienie jej na FAMUR S.A. Zgodnie z planem podziału zorganizowana część przedsiębiorstwa, podlegająca wydzieleniu obejmowała w szczególności: aktywa operacyjne i udziały lub akcje w spółkach związanych z produkcją, serwisem i dystrybucją maszyn górniczych a także procesami produkcyjnymi czy inwestycyjnymi, w szczególności zakłady pracy funkcjonujące w Zabrzcu i Rybniku w ramach KOPEX S.A. Kambajny zabrzańskie, przenośniki RYFAMA Oddział w Zabrzcu, KOPEX SA Hydraulika Oddział w Zabrzcu, KOPEX SA Obudowy TAGOR Oddział w Zabrzcu oraz zorganizowaną część przedsiębiorstwa stanowiąca działalność inwestycyjną, związaną z nieruchomościami, na która to składał się zespół nieruchomości inwestycyjnych wraz z aktywami i zobowiązaniami z nimi związanymi oraz wszystkie udziały i akcje spółek zagranicznych i krajowych, związanych z działalnością wyżej wskazaną. O procesach nabycia akcji KOPEX, planowanego modelu integracji oraz konsolidacji aktywów Emitent informował między innymi w raportach bieżących nr 19/2017 oraz 48/2017. W dniu 29 czerwca 2017 r. Zarząd FAMUR S.A. uzgodnił i podpisał wraz z Zarządem KOPEX S.A. stosowny plan podziału KOPEX S.A. W dniu 28 lipca 2017 r. biegły rewident wydał pozytywną opinię z badania planu podziału KOPEX S.A.

W 2017 roku intensywne prace nad procesem integracji operacyjnej Grupy FAMUR i Grupy KOPEX były realizowane zgodnie z założonym harmonogramem. Opracowano model optymalnego wykorzystania zasobów produkcyjnych oraz integracji funkcji administracyjnych obu grup, przeprowadzono nieniejszą integrację funkcji centralnych, zoptymalizowano i dostosowano do aktualnej sytuacji rynkowej struktury operacyjne oddziałów produkcyjnych grupy, w tym Grupy KOPEX.

W dniu 8 lutego 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła memorandum informacyjne, sporządzone w związku z procesem integracji spółek. W dniu 13 kwietnia 2018r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A., na którym podjęto uchwałę o podziale KOPEX S.A. poprzez przeniesienie części majątku na FAMUR S.A. oraz związanej z tym zmiany statutu. W zamian za akcje wyodrębnionej części maszynowej KOPEX, akcjonariusze KOPEX S.A. (z wyłączeniem FAMUR S.A., jako Spółki Przejmującej) otrzymają nowe akcje serii „F” FAMUR S.A. Zarząd Emitenta szacuje, że ostateczne zakończenie procesu integracji Grupy FAMUR i Grupy KOPEX, w tym dematerializacja i rejestracja akcji emisji podziałowej (serii F) FAMUR S.A. w KDPW oraz dopuszczenie tych akcji do obrotu powinno nastąpić w lipcu 2018 r.

Niniejszy proces stanowi zwieńczenie wieloletnich starań o skonsolidowanie potencjału polskiego sektora dostawców górnictwa pod jedną silną marką, mogącą skutecznie konkurować na rynkach międzynarodowych.

- 25 lipca 2017r. FAMUR Famak S.A. podpisał z syndykiem masy upadłości Famago sp. z o.o. w upadłości umowę dotyczącą sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa, wchodzącego w skład Famago, za cenę 11.060.001 zł. Powyższa, zorganizowana część przedsiębiorstwa obejmuje zakład produkcyjny znajdujący się w Zgorzelcu oraz określone w umowie składniki materialne i niematerialne. W obszarze działalności Famago znajduje się produkcja pełnej gamy urządzeń wchodzących w skład kompletnego parku maszynowego na potrzeby górnictwa odkrywkowego i przemysłu przetwórczego. Spółka zapewnia również elementy niezbędne do ich eksploatacji. W wyniku powyższej umowy, Famak zrealizował przyjętą strategię skonsolidowania wiedzy i doświadczeń dotyczących produkcji maszyn przetwórczych oraz maszyn dla górnictwa odkrywkowego wraz z zapewnieniem odpowiedniego zaplecza technologiczno-produkcyjnego oraz wysokokwalifikowanej kadry.
- W dniu 28 sierpnia 2017r. spełnił się ostatni z umownych warunków zbycia udziałów celem umorzenia na rzecz spółki Tiefenbach Polska Sp. z o. o., co skutkowało przeniesieniem z dniem 28 sierpnia 2017r. 49 udziałów w spółce Tiefenbach Polska Sp. z o.o. posiadanych dotychczas przez KOPEX S.A. (spółkę zależną Emitenta) na Tiefenbach Polska Sp. z o.o.
- W dniu 6 października 2017 r. spółka KOPEX Australia została wykreślona z rejestru spółek i utraciła byt prawny.
- W dniu 27 lutego 2017 r. FAMUR S.A. zawiązała jednoosobową spółkę Mining Equipment Finance sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (adres: ul. Armii Krajowej 41, 40 - 698 Katowice). W dniu 1 marca 2017 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach dokonał rejestracji spółki Mining Equipment Finance sp. z o.o. pod numerem KRS: 0000666235. Zgodnie ze stanem na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wysokość kapitału zakładowego spółki wynosi 755 000,00 zł i dzieli się na 15 100 udziałów. FAMUR S.A. posiada 7 701 udziałów o łącznej wartości 385 050,00 zł tj. 51% udziałów w kapitale zakładowym spółki. Pozostałe 7 399 udziałów (49%) o łącznej wartości 369 950,00 zł należy do Funduszu Inwestycji Infrastrukturalnych - Kapitałowego Funduszu Zamkniętego Aktywów Niepublicznych, w imieniu i na rzecz którego działa Polski Fundusz Rozwoju S.A. Oba podmioty sprawują współkontrolę nad Spółką Mining Equipment Finance sp. z o.o.

1.5. Struktura własnościowa FAMUR S.A.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania kapitał zakładowy Spółki wynosił 5.594.405,00 zł i dzielił się na 559 440 500 szt. akcji serii A, B, C, D i E o wartości nominalnej 0,01 zł każda. Wszystkie wyemitowane akcje są akcjami zwykłymi bez uprzywilejowania co do uczestnictwa w podziale zysku i głosach na Walnym Zgromadzeniu. Nie istnieją również żadne inne papiery wartościowe mogące dawać specjalne uprawnienia kontrolne. Zarządowi nie są również znane żadne umowy, które mogą spowodować zmiany struktury akcjonariatu w przyszłości.

Poniższy wykres i tabele przedstawiają stan akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2016 r., na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania Zarządu – zgodny z ostatnim w 2018 r. Walnym Zgromadzeniem Emitenta oraz otrzymanymi zawiadomieniami. Zestawienia zawierają akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji FAMUR S.A. na odpowiedni dzień bilansowy. Jako poziom istotności uznaje się 5% udziału w kapitale. Pan Tomasz Domogała jest podmiotem powiązany z TDJ S.A. oraz TDJ Equity I sp. z o.o.

Struktura akcjonariatu na 31.12.2016 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów na WZ	Udział głosów na WZ	Udział w strukturze kapitału zakładowego
TDJ Equity I sp. z o.o.	343 225 896	343 225 896	70,55%	70,55%
Nationale-Nederlanden OFE	48 000 000	48 000 000	9,87%	9,87%
AVIVA OFE	29 000 000	29 000 000	5,96%	5,96%
Tomasz Domogała	8 106 855	8 106 855	1,67%	1,67%
Akcje własne*	1 000	1 000	0%	0%
Pozostali akcjonariusze	58 136 249	58 136 249	11,95%	11,95%
Razem	486 470 000	486 470 000	100,00%	100,00%

Źródło: GRUPA FAMUR; *) pośrednio przez spółkę zależną, z akcji własnych nie są wykonywane prawa głosu

W czerwcu 2017 r. NWZA Emitenta podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego, w wyniku której większościowy akcjonariusz FAMUR S.A. objął 73 miliony akcji Serii D i serii E i pokrył te akcje wkładem pieniężnym wynoszącym łącznie 401 mln zł. Jednocześnie TDJ Equity I sp. z o.o. dokonało sprzedaży 97 mln posiadanych dotychczas akcji, stanowiących 20% kapitału zakładowego Emitenta w drodze transakcji pakietowych na rynku regulowanym, w ramach tzw. procedury Przyspieszonej Księgi Popytu (ABB). 20 lipca 2017r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze emisji akcji serii D i serii E oraz związanej z tym zmiany Statutu Spółki. Następnie dnia 30 sierpnia 2017 r. akcje zwykłe na okaziciela serii D zostały wprowadzone do obrotu na rynku regulowanym. O niniejszych zdarzeniach FAMUR informował w swoich raportach bieżących w 2017 r.

W stosunku do końca 2016 roku, w związku z otrzymanymi w ciągu roku finansowego 2017 zawiadomieniami o zmianie udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Emitenta, swoje zaangażowanie w kapitale FAMUR S.A. zmniejszył Nationale-Nederlanden OFE z 48 000 000 akcji do 35 000 000 akcji, natomiast AVIVA OFE zwiększyło swój stan posiadania z 29 000 000 akcji do 32 700 000 akcji.

Struktura akcjonariatu na 31.12.2017 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów na WZ	Udział głosów na WZ	Udział w strukturze kapitału zakładowego
TDJ Equity I sp. z o.o.	318 902 396	318 902 396	57,00%	57,00%
Nationale-Nederlanden OFE	35 000 000	35 000 000	6,26%	6,26%
AVIVA OFE	32 700 000	32 700 000	5,85%	5,85%
Tomasz Domogała	8 106 855	8 106 855	1,45%	1,45%
Akcje własne*	1 500	1 500	0,00%	0,00%
Pozostali akcjonariusze (bez akcji własnych)	164 729 749	164 729 749	29,45%	29,45%
Razem	559 440 500	559 440 500	100,00%	100,00%

Źródło: GRUPA FAMUR; wg wiedzy Emitenta na podstawie ostatniego WZ oraz otrzymywanych zawiadomień przed dniem bilansowym; *) pośrednio przez spółkę zależną, z akcji własnych nie są wykonywane prawa głosu

Podmiotem dominującym w stosunku do TDJ Equity I sp. z o.o. jest TDJ S.A. Przewodniczący Rady Nadzorczej Pan Tomasz Domogała, sprawując bezpośrednią kontrolę nad spółką TDJ S.A., sprawuje pośrednio kontrolę nad większościovym pakietem akcji FAMUR S.A.

Aktualna struktura akcjonariatu zgodna z ostatnim WZ FAMUR S.A.

W dniu 13 kwietnia 2018 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta. Celem powyższego NWZ było podjęcie uchwały dotyczącej podziału KOPEX S.A. (spółka dzielona) poprzez przeniesienie części majątku na FAMUR S.A. (spółka przejmująca) oraz związanej z tym zmiany statutu. W związku z planowanym podziałem, planowane jest podwyższenie kapitału zakładowego FAMUR S.A. z kwoty 5.594.405,00 zł o kwotę 153.227,12 zł, tj. do kwoty 5.747.632,12 w drodze emisji 15.322.712 (piętnaście milionów trzysta dwadzieścia dwa tysiące siedemset dwanaście) akcji zwykłych na okaziciela serii F, o wartości nominalnej po 0,01 zł (jeden grosz) każda – jako akcje emisji podziałowej.

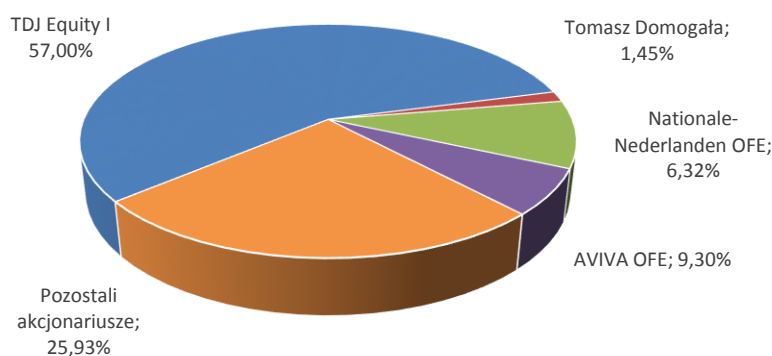
Akcje Emisji Podziałowej zostaną przyznane akcjonariuszom Spółki Dzielonej zgodnie z zasadami określonymi w Planie Podziału, udostępnionym do publicznej wiadomości dnia 29 czerwca 2018 r. w raporcie bieżącym nr 48/2017. Spółka Przejmująca, jako akcjonariusz Spółki Dzielonej, nie otrzyma w wyniku podziału akcji własnych. Nadwyżka emisyjna zostanie przekazana na kapitał zapasowy.

Wykaz akcjonariuszy reprezentujących co najmniej 5% głosów, według stanu zgodnego z ostatnim Walnym Zgromadzeniem Emitenta z dnia 13 kwietnia 2018 r. został zaprezentowany w tabeli poniżej. Od przekazania bilansowego 31 grudnia 2017 r. stan posiadania głównego akcjonariusza TDJ Equity I sp. z o.o. nie uległ zmianie.

Struktura akcjonariatu na dzień niniejszego sprawozdania

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów na WZ	Udział głosów na WZ	Udział w strukturze kapitału zakładowego
TDJ Equity I sp. z o.o.	318 902 396	318 902 396	57,00%	57,00%
Nationale-Nederlanden OFE	35 349 910	35 349 910	6,32%	6,32%
AVIVA OFE	52 000 000	52 000 000	9,30%	9,30%
Tomasz Domogała	8 106 855	8 106 855	1,45%	1,45%
Akcje własne*	1 500	1 500	0,00%	0,00%
Pozostali akcjonariusze (bez akcji własnych)	145 079 839	145 079 839	25,93%	25,93%
Razem	559 440 500	559 440 500	100,00%	100,00%

Źródło: GRUPA FAMUR; wg wiedzy Emitenta na podstawie ostatniego WZ oraz otrzymywanych zawiadomień, *) pośrednio przez spółkę zależną, z akcji własnych nie są wykonywane prawa głosu

Źródło: GRUPA FAMUR

2. Organizacja i zarządzanie

2.1. Zarząd FAMUR S.A.

Skład Zarządu na dzień 01.01.2017 r.

Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes Zarządu
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu

Z dniem 01 września 2017 roku powołano Pana Bartosza Bielaka do Zarządu Spółki na stanowisko Wiceprezesa Zarządu, tym samym zwiększając liczbę członków Zarządu z dotychczasowych pięciu do sześciu. Pan Bartosz Bielak Zarządza Pionem Business Development. 15 grudnia 2017 roku Wiceprezes Zarządu Pan Zbigniew Fryzowicz złożył rezygnację ze sprawowania funkcji w Zarządzie Emitenta. Jako przyczynę swojej rezygnacji przedstawił powierzenie nowych zadań związanych z realizacją strategii rozwoju Grupy FAMUR w obszarze produkcyjno-handlowym. Rezygnacja Pana Zbigniewa Fryzowicza została złożona ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2017 roku. Jednocześnie Rada Nadzorcza Emitenta na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2017r. powołała od dnia 1 stycznia 2018r. do Zarządu Spółki Pana Adama Toborka, powierzając mu funkcję Wiceprezesa Zarządu

Skład Zarządu na dzień 31.12.2017 r.

Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes Zarządu
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu

Skład Zarządu na dzień 01.01.2018 r. oraz na dzień podpisania niniejszego sprawozdania

Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Adam Toborek	Wiceprezes Zarządu
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu

2.2. Rada Nadzorcza FAMUR S.A.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 01.01.2017 r.

Tomasz Domogała	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Czesław Kisiel	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Karolina Blacha-Cieślik	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Gelner	Członek Rady Nadzorczej
Bogusław Galewski	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 27 czerwca 2017 roku uchwałami Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki powołano na nową kadencję kolejne osoby do Rady Nadzorczej Spółki. Począwszy od czerwca 2017 r. w Rada Nadzorcza została uzupełniona o Pana Jacka Leonkiewicza oraz Panią Magdalenę Zajączkowską-Ejsymont, natomiast do składu Rady Nadzorczej nie powołano Pani Karoliny Blacha-Cieślik oraz Pana Wojciecha Gelnera. Z dniem 17 października 2017 Pan Bogusław Galewski złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej bez podania przyczyn. W dniu 18 października 2017 roku uchwałami Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w skład Rady nadzorczej zostały powołane następujące osoby: Pan Robert Rogowski, Pani Dorota Wyjadłowska, oraz Pan Michał Nowak.

Rada Nadzorcza FAMUR S.A. podjęła w 2017 r. uchwały o powołaniu Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń, Komitetu ds. Strategii i Inwestycji oraz Komitetu Audytu.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień podpisania niniejszego sprawozdania

Tomasz Domogała	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Czesław Kisiel	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jacek Leonkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Magdalena Zajączkowska - Ejsymont	Członek Rady Nadzorczej
Robert Rogowski	Członek Rady Nadzorczej
Dorota Wyjadłowska	Członek Rady Nadzorczej
Michał Nowak	Członek Rady Nadzorczej

Informacja o wynagrodzeniach osób zarządzających i nadzorujących

Informacja dotycząca wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących została podana w pkt 52 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej FAMUR za 2017 r. Emitent nie zawarł z osobami zarządzającymi umów przewidujących wypłatę odpraw w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska. Spółka zawarła z członkami Zarządu umowy o zakazie konkurencji obowiązujące w trakcie okresu zatrudnienia oraz po rozwiązaniu stosunku pracy. Umowy o zakazie konkurencji przewidują, iż w okresie obowiązywania przewidzianego nimi zakazu konkurencji, przez okres 12 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy członkom Zarządu wypłacane jest miesięczne świadczenie w wysokości 30% średniego miesięcznego wynagrodzenia za okres ostatnich 12 miesięcy. W Spółce nie funkcjonuje program akcji pracowniczych.

2.3. Wykaz akcji będących w posiadaniu grupy osób zarządzających i nadzorujących Spółkę

łącznie akcje FAMUR S.A. posiadane przez Członków Zarządu i Rady Nadzorczej upoważniają do 1,66% głosów na Walnym Zgromadzeniu Emitenta.

	Liczba posiadanych akcji	Udział głosów na WZ
Zarządzający		
Dawid Gruszczyk	875 000	0,1564%
Beata Zawiszowska	321 000	0,0574%
Zbigniew Fryzowicz	2 568	0,0005%
Zdzisław Szypuła	1 497	0,0003%
Nadzorujący		
Tomasz Domogała*	8 106 855	1,4491%

Źródło: GRUPA FAMUR; Stan na 31.12.2017 r.; * Przewodniczący RN Pan Tomasz Domogała sprawując bezpośrednią kontrolę nad spółką TDJ S.A., sprawuje pośrednio kontrolę nad większościami pakietem akcji FAMUR S.A. posiadanych przez TDJ Equity I sp. z o.o.

Liczba akcji w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących nie uległa zmianie od momentu przekazania informacji w dniu 1 marca 2018 r. w raporcie za IV kwartał 2017 r.

3. Zatrudnienie i sytuacja płacowa

W tabeli przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu w Grupie Kapitałowej FAMUR w 2017 r. oraz kosztach zatrudnienia (z uwzględnieniem osób zarządzających). Przeciętne zatrudnienie w Grupie w 2017 r. wzrosło w porównaniu z rokiem 2016 r. o 76,5% (nominalnie o 1 877 osób).

Dynamiczny wzrost zatrudnienia oraz kosztów zatrudnienia jest związany z istotnymi akwizycjami przeprowadzonymi w 2017 r., przede wszystkim: przejściem kontroli nad Grupą KOPEX, a także z nabyciem spółki Fugo Sp. z o.o. i zorganizowanej części przedsiębiorstwa Famago.

	Za okres 1.01.2017 – 31.12.2017	Za okres 1.01.2016 – 31.12.2016
Przeciętne zatrudnienie		
Pracownicy umysłowi	1 499	867
Pracownicy fizyczni	2 826	1 583
Pracownicy na urloпах wychowawczych	6	4
Ogółem osób	4 331	2 454
Koszty zatrudnienia		
Wynagrodzenia	247 498	141 798
Składki na ubezpieczenie społeczne	50 624	27 683
Inne świadczenia pracownicze	9 906	4 307
Koszty ogółem	307 811	173 788

Źródło: GRUPA FAMUR; koszty w tys. zł

W tabeli przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu w FAMUR S.A. wraz z oddziałami będącymi odrębnym pracodawcą w rozumieniu Art. 3¹ Kodeksu Pracy w 2017 r. oraz kosztach zatrudnienia (z uwzględnieniem osób zarządzających). Przeciętne zatrudnienie w spółce w 2017 r. wzrosło w porównaniu z rokiem 2016 r. o 2,3% (nominalnie o 44 osoby).

	Za okres 1.01.2017 – 31.12.2017	Za okres 1.01.2016 – 31.12.2016 Dane przekształcone
Przeciętne zatrudnienie		
Pracownicy umysłowi	691	649
Pracownicy fizyczni	1 236	1 234
Pracownicy na urloпах wychowawczych	4	4
Ogółem osób	1 931	1 887
Koszty zatrudnienia		
Wynagrodzenia	118 236	109 373
Składki na ubezpieczenie społeczne	21 933	20 446
Inne świadczenia pracownicze	4 759	4 307
Koszty ogółem	144 928	134 126

Źródło: FAMUR SA; koszty w tys. zł

4. Działalność zaniechana

Począwszy od 2 półrocza 2017 r. wyniki Grupy KOPEX zostały uwzględnione w konsolidacji Grupy FAMUR. Jednym z celów trwającej w 2017 r. restrukturyzacji w Grupie KOPEX jest dostosowanie jej struktury podmiotowej do realiów rynkowych oraz sprzedaż zbędnych aktywów, które nie są związane ze strategicznymi obszarami działalności, lub które nie przynoszą spodziewanego zwrotu z inwestycji. W związku z powyższym, w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy FAMUR wyodrębniono działalność zaniechaną. Związana jest on głównie z działalnością na rynku serbskim oraz działalność produkcyjną dla rynku budowlanego. Do działalności zaniechanej przypisano 18,3 mln zł przychodów oraz 0,3 mln zł zysku netto w 2017r. Główne składniki Rachunku Zysków i Strat oraz Sprawozdania z Przepływów Pieniężnych związanych z działalnością zaniechaną zostały podane w pkt 5 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej FAMUR za 2017 r.

5. Segmenty operacyjne i otoczenie rynkowe Grupy FAMUR i Emitenta

Głównymi produktami Grupy FAMUR są maszyny i urządzenia wchodzące w skład kompleksu ścianowego, kombajny chodnikowe, przenośniki taśmowe oraz wyposażenie uzupełniające, które wchodzi w skład segmentu **Underground** oraz urządzenia przeładunkowe i dźwignice, które wraz z usługą kompleksowej budowy górniczych wyciągów szybowych tworzą segment **Surface**. W związku z przejściem kontroli nad Grupą KOPEX oraz integracją obu struktur, Grupa FAMUR począwszy od 2 półrocza 2017 r. wyodrębniła dwa nowe segmenty: **Elektryka** i **Usługi Górnicze**.

Działalność kontynuowana – Grupa FAMUR

Wyniki segmentów i ich udział w przychodach ogółem zostały przedstawione w poniższych tabelach.

	Underground	Surface	Elektryka*	Usługi Górnicze*	Razem
12 miesięcy 2017					
Przychody ze sprzedaży	1 018 771	292 125	40 569	108 136	1 459 602
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	763 599	267 843	29 636	100 346	1 161 424
Zysk brutto na sprzedaży	255 172	24 283	10 933	7 790	298 178
<i>Marża brutto na sprzedaży</i>	<i>25,0%</i>	<i>8,3%</i>	<i>26,9%</i>	<i>7,2%</i>	<i>20,4%</i>
Zysk na sprzedaży	127 346	5 486	4 604	-535	136 901
<i>Marża na sprzedaży</i>	<i>12,5%</i>	<i>1,9%</i>	<i>11,3%</i>	<i>-0,5%</i>	<i>9,4%</i>
<i>Udział segmentu w przychodach</i>	<i>69,8%</i>	<i>20,0%</i>	<i>2,8%</i>	<i>7,4%</i>	<i>100,0%</i>

Źródło: Grupa FAMUR; dane w tys. zł . (*) Dane segmentów Elektryka i Usługi Górnicze obejmują okres drugiego półrocza 2017 r.

	Underground	Surface	Elektryka	Usługi górnicze	Razem
12 miesięcy 2016					
Przychody ze sprzedaży	741 163	288 578	-	-	1 029 741
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	549 768	236 713	-	-	786 481
Zysk brutto na sprzedaży	191 395	51 865	-	-	243 260
<i>Marża brutto na sprzedaży</i>	<i>25,8%</i>	<i>18,0%</i>	-	-	<i>23,6%</i>
Zysk na sprzedaży	119 204	38 759	-	-	157 963
<i>Marża na sprzedaży</i>	<i>16,1%</i>	<i>13,4%</i>	-	-	<i>15,3%</i>
<i>Udział segmentu w przychodach</i>	<i>72,0%</i>	<i>28,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>100,0%</i>

W 2017 r. Grupa FAMUR znacząco zwiększyła poziom przychodów z segmentu Underground o 37% r/r tj. o 278 mln zł. Wzrost związany jest ze zwiększeniem poziomu zamówień w segmencie górnictwa podziemnego oraz uwzględnieniu w segmencie Underground podziemnej części działalności Grupy KOPEX od drugiego półrocza 2017 r.. Na przychody segmentu największy wpływ miały realizowane kontrakty

zagraniczne i krajowe, sprzedaż nowych jak i modernizacja istniejących sekcji obudów ścianowych, dostawa kompleksów ścianowych, dzierżawy kombajnów (ścianowych i chodnikowych) wraz z obsługą serwisową, produkcja przekładni do kopalń węgla brunatnego, czy sprzedaż kombajnów ścianowych, obudów ścianowych i przenośników zgrzeblowych zarówno w kraju jak i za granicą. Niższa marża w segmencie Underground wynikała z rosnących kosztów pracy, usług obcych oraz surowców, towarzyszących znacznemu ożywieniu obserwowanemu w ostatnich miesiącach roku w sektorze wydobywczym i całej gospodarce. W krótkim okresie – szczególnie w II i III kwartale 2017 r. -Grupa nie była w stanie dostosować cen realizowanych kontraktów do nadspodziewane dynamicznych zmian bazy kosztowej.

Przychody segmentu Surface wykazują podobny poziom r/r. W związku z realizacją strategii dywersyfikacji przychodów Grupa FAMUR zamierza konsekwentnie utrzymywać silną pozycję w przemyśle elektromaszynowym dla kopalni odkrywkowych i energetyki. Niższa marża w segmencie Surface wynikała głównie z miksu realizowanych kontraktów – w ostatnim okresie segment realizował początkowe fazy nowo podpisanych kontraktów i jednocześnie końcową fazę dużych inwestycji energetycznych, które podobnie jak w części Underground poddane były szczególnie w II i III kwartale 2017 r. mocnej presji kosztowej, co wpłynęło na poziom rozpoznanych zysków.

Działalność kontynuowana - FAMUR S.A.

	Underground	Surface	Razem
12 miesięcy 2017			
Przychody ze sprzedaży	914 288	27 200	941 488
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	709 776	25 368	735 144
Zysk brutto na sprzedaży	204 512	1 832	206 344
Marża brutto na sprzedaży	22,4%	6,7%	21,9%
Zysk na sprzedaży	122 869	1 832	124 701
Marża na sprzedaży	13,4%	6,7%	13,2%
Udział segmentu w przychodach	97,1%	2,9%	100,0%

Źródło: FAMUR SA; dane w tys. zł

	Underground	Surface	Razem
12 miesięcy 2016			
Przychody ze sprzedaży	725 080	50 998	776 078
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	550 101	49 526	599 627
Zysk brutto na sprzedaży	174 979	1 472	176 451
Marża brutto na sprzedaży	24,1%	2,9%	22,7%
Zysk na sprzedaży	116 373	-182	116 191
Marża na sprzedaży	16,1%	-0,4%	15,0%
Udział segmentu w przychodach	93,4%	6,6%	100,0%

Źródło: FAMUR S.A.; dane w tys. zł

5.1. Rynek krajowy

Główną grupę produktów oferowanych przez Grupę FAMUR na rynku krajowym stanowią poszczególne elementy kompleksu ścianowego – w tym kombajny ścianowe, obudowy zmechanizowane i przenośniki. Rynek krajowy charakteryzuje się istotną liczbą przetargów przygotowywanych przez głównych producentów węgla kamiennego – Jastrzębską Spółkę Węglową S.A. TAURON Wydobywanie S.A. oraz Polską Grupę Górniczą S.A. która w ubiegłym roku wchłonęła większość struktur dawnego Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. Przetargi te ogłaszane są zarówno na nowe maszyny i wyposażanie, części zamienne, remonty i modernizacje, jak również na maszyny poremontowe. W przypadku kombajnów ścianowych i chodnikowych rynek krajowy przedstawia również pewną cechę charakterystyczną – zdecydowana większość kombajnów jest w Polsce dzierżawiona. W przypadku kombajnów chodnikowych, sporadycznie występuje także sprzedaż do prywatnych firm drążeniowych.

Krajowy sektor górnictwa i energetyki składa się przede wszystkim z następujących podmiotów:

- Polska Grupa Górnicza S.A. (do 2017 r. funkcjonująca jako Sp. z o.o.)
- Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.

- Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.
- TAURON Wydobycie S.A.
- Węglkokoks Kraj sp. z o.o.
- KGHM Polska Miedź S.A.
- Podmioty z Grupy PGE
- Enea Wytwarzanie sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia sp. z o.o.¹

Dwa pierwsze podmioty skupiają około 80% krajowych kopalń węgla kamiennego i są głównymi odbiorcami na krajowym rynku maszyn górniczych. Wieloletnia obecność spółek Grupy FAMUR w sektorze maszyn górniczych, zdobyte doświadczenie w kontaktach na rynkach zagranicznych, dysponowanie uznawanymi produktami oraz charakterystyka rynku krajowego powodują, iż krąg podstawowych odbiorców jest względnie stały.

W opinii Emitenta nie istnieje istotne uzależnienie od któregokolwiek z odbiorców maszyn górniczych, jako pojedynczych podmiotów. Jednocześnie można mówić o znaczącej koncentracji sprzedaży do jednego sektora gospodarki jakim jest górnictwo. Wśród odbiorców mających ponad 10%-owy udział w ogóle przychodów Grupy w 2017 roku, można wyróżnić: Polską Grupę Górniczą S.A. (do 2017 r. funkcjonująca jako Sp. z o.o.) oraz Jastrzębską Spółkę Węglową S.A.

Od trzech lat Grupa FAMUR zdywersyfikowała istotnie rynek klientów krajowych poprzez nabycie spółki FAMUR FAMAK stanowiącej trzon segmentu Surface i posiadającej szerokie referencje w sektorze energetycznym, przeladunkowym oraz górnictwa odkrywkowego.

Wskutek niekorzystnej sytuacji na światowych rynkach węgla (długotrwały i głęboki spadek cen surowca w okresie 2012 r. – 2016 r.), charakterystyce rodzimego rynku (gł. złożone uwarunkowania geologiczne) oraz niedostatecznej restrukturyzacji, sytuacja finansowa polskich producentów węgla w poprzednich latach ulegała stopniowej erozji, co znalazło wyraz w stratach netto całej branży węglowej zanotowanej jeszcze w 2015 r. i 2016 r. Dzięki poprawie globalnych warunków makroekonomicznych - w tym istotnemu odwróceniu cen węgla zarówno energetycznego jak i koksowego od 2 kwartału 2016 r. - a także prowadzonych procesów restrukturyzacji polskiej branży, standing finansowy głównych rodzimych producentów węgla kamiennego uległ istotnej poprawie. Skutkiem tego ich łączny zysk netto za 2017 r., na podstawie dostępnych informacji rynkowych oraz raportów spółek giełdowych, wyniósł ponad 3 mld zł.

Obecnie jednym z najistotniejszych zagrożeń dla sektora węglowego stają się opóźnienia inwestycyjne, spowodowane wstrzymywaniem inwestycji w poprzednich latach. Zwiększony popyt na węgiel spowodował sukcesywne wyprzedawanie zapasów, gdy jednocześnie nie jest możliwe szybkie zwiększenie poziomu krajowego wydobycia. Uruchomienie eksploatacji ścian wydobywczych wiąże się z koniecznością uprzedniego wykonania prac przygotowawczych, pozwalających na udostępnienie nowych pokładów wydobywczych, co wymaga odpowiednio długiego czasu inwestycyjnego – w obecnych warunkach szybkie uruchomienie inwestycji w tym obszarze staje się priorytetem.

Z uwagi na istotną poprawę sytuacji branży w wydobywczej oraz wychodząc naprzeciw zagrożeniom wynikającym z zapóźnieni inwestycyjnych, najwięksi krajowi producenci węgla zapowiedzieli istotne zwiększenie nakładów w najbliższych latach.

Zdaniem specjalistów, skuteczną metodą przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom w branży węgla kamiennego jest zdecydowana modernizacja infrastruktury i parku maszynowego, która gwarantuje optymalizację kosztów. Kluczem do poprawy rentowności polskiego górnictwa jest stałe obniżanie kosztów wydobycia węgla. Wdrażanie innowacyjnych technologii, a co za tym idzie regularne unowocześnianie urządzeń wykorzystywanych w kopalniach, jest właściwym kierunkiem rozwoju. Im taniej polskim spółkom węglowym uda się wydobyć surowiec, tym atrakcyjniejszy cenowo będzie on nie tylko na rodzimym, ale także zagranicznym rynku. Dlatego tak niezwykle istotne jest dbanie o jak najwyższą efektywność i rentowność produkcji.

¹ Prywatne przedsiębiorstwo z większościovym kapitałem zagranicznym

5.2. Rynki zagraniczne

Pozycja oraz funkcjonowanie Grupy FAMUR na rynkach zagranicznych są ściśle związane z możliwościami rozwoju światowego górnictwa i energetyki. Zaostrzająca się polityka środowiskowa, zwłaszcza w Europie, jest barierą w podejmowaniu decyzji o uruchomieniu nowych projektów wydobywczych, jednak skala działalności w obszarze wydobycia węgla oraz energetyki konwencjonalnej w ujęciu globalnym jest nadal bardzo znacząca. W wielu krajach na świecie, w tym zwłaszcza azjatyckich, miks energetyczny jest zdominowany przez energetykę węglową, która jest jedynym i najtańszym sposobem redukcji deficytu energetycznego.

W minionych latach można było zaobserwować na świecie wzrost wydobycia węgla oraz powstanie nowych ośrodków wydobywczych (głównie w Azji). Perspektywy branży energetycznej opartej na węglu w najbliższych 20 latach prezentowane przez Międzynarodową Agencję Energetyki, agencję U.S. Energy Information Administration i koncern BP i są nadal umiarkowanie optymistyczne. Szacuje się, że średnioroczne zapotrzebowanie na węgiel będzie rosło w tempie około 0,2% rocznie².

Szersze dane na temat rynku zostały zaprezentowane w Oświadczeniach na temat informacji niefinansowych Grupy FAMUR oraz FAMUR S.A. za 2017 rok, będących załącznikami do niniejszego Sprawozdania Zarządu.

Grupa posiada też mocne referencje w segmencie przeladunkowym oferując kompleksowe rozwiązania pod klucz w obszarze systemów transportu materiałów sypkich dla portów, elektrowni i terminali przeladunkowych. Zrealizowana w 2017 dostawa systemu transportowego dla portu w Rotterdamie największego terminalu przeladunku materiałów sypkich w Europie pozwoliła wybudować silne kompetencje na bardzo perspektywicznym rynku.

W zakresie przeladunku widzimy szanse rozwoju w zakresie:

- Rozbudowy terminali przeladunkowych w portach,
- Rozbudowy mocy wytwarzania energii w oparciu o elektrownie węglowe m.in. programy w Indonezji i Turcji (80 elektrowni),
- Rozwoju działalności w Indiach.

Najważniejsze atuty na tle konkurencji w segmencie urządzeń przeladunkowych i dźwignicowych to:

- uzyskane certyfikaty jakościowe i uprawnienia wykonawcze powszechnie uznawane na rynku UE,
- opinia solidnego wykonawcy na poziomie europejskim z wieloletnim doświadczeniem, pracującego zgodnie ze światowymi wymaganiami,
- powszechnie opanowane standardy europejskie w zakresie stosowania norm unijnych, szczególnie w obszarze wykonawczym,
- osiągnięty poziom rozwoju produktów pozwalający na ekspansję na rynki z wyrobem finalnym przy jednoczesnym zapewnieniu kompleksowej obsługi obejmującej: projekt, opracowanie technologii wykonania, wykonanie, montaż, rozruch, szkolenie personelu obsługującego serwis, doświadczona kadra.

Od kilku lat spółki wydobywcze zaczęły doceniać kompleksowość oferty i zamawiają kompletne systemy wydobywcze jednego producenta. Jedną z zalet wynikającą z takiego rozwiązania jest pełna odpowiedzialność jednego podmiotu za dobór i kompatybilność maszyn oraz ich obsługę serwisową.

Sprzedaż eksportowa Grupy FAMUR za okres 12 miesięcy 2017 r. stanowiła ok. 38% przychodów ze sprzedaży ogółem, a w wartościach nominalnych osiągnęła poziom 548 mln zł wykazując wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 80%. Istotny udział przychodów eksportowych jest wynikiem wzmocnienia potencjału Grupy FAMUR oraz poprawy koniunktury na światowych rynkach surowców. Grupa FAMUR charakteryzuje się coraz lepszą rozpoznawalnością swojej marki na świecie. Kojarzona jest ona z wysoką jakością produktów „Made in Europe”, stabilną obsługą serwisową i konkurencyjną ceną. Dynamikę oraz udziały poszczególnych rynków zagranicznych przedstawia tabela.

² BP Energy Outlook 2017

Segmentacja geograficzna – Grupa FAMUR

Przychody ze sprzedaży	2017	2016	Dynamika	Udział
Polska	912 189	725 810	25,7%	62,5%
Rosja i WNP	288 281	124 256	132,0%	19,8%
Unia Europejska	178 165	123 457	44,3%	12,2%
Pozostałe kraje europejskie	7 960	4 220	88,6%	0,5%
Pozostałe	73 008	51 998	40,6%	5,0%
Razem	1 459 602	1 029 741	41,7%	100,0%
Kraj	912 189	725 810	25,7%	62,49%
Eksport łącznie	547 413	303 931	80,1%	37,51%

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w tys. zł;

Wysoka wartość poszczególnych jednostkowych kontraktów, które realizuje Grupa FAMUR może zmienić udział poszczególnego rynku geograficznego o kilka lub kilkanaście punktów procentowych. Ta zmienność sprzedaży na poszczególnych rynkach zagranicznych może ulegać wahaniom z kwartału na kwartał.

Grupa FAMUR konsekwentnie realizuje strategię rozwoju zakładającą wzmocnioną obecność poza granicami Polski. To właśnie eksport pozostaje gwarantem dalszego wzrostu Grupy. Coraz wyraźniejsza obecność Grupy w atrakcyjnych pod względem znaczenia górnictwa regionach świata będzie korzystnie wpływać zarówno na rezultaty Grupy FAMUR, jak i jej innowacyjność.

Nieprzerwanie do najbardziej perspektywicznych kierunków Grupa FAMUR zalicza rynki wschodzące i tam planuje wzmocnić swoją ekspansję, w szczególności w Indonezji, Wietnamie, Indiach, Ameryce Południowej, na Bałkanach, w Turcji oraz Bliskim Wschodzie. Do tych krajów spółki Grupy chcą eksportować rozwiązania zarówno dla sektora głębinowego, jak i odkrywkowego oraz energetyki. Jednym z najważniejszych odbiorców autorskich rozwiązań Grupy FAMUR pozostaje nadal Rosja i pozostałe kraje Wspólnoty Niepodległych Państw oraz Meksyk. Konkurencją na tych rynkach zagranicznych stanowi kilka wyspecjalizowanych firm takich jak JOY Mining Machinery (obecnie Komatsu), grupa Caterpillar Inc., EICKHOFF GmbH, SANDVIK AB czy też producenci chińscy. Zakończenie procesu konsolidacji Grupy FAMUR z Grupą KOPEX, pozwoli na zwiększenie kompleksowości oferty, co odpowiada rosnącym oczekiwaniom nabywców oraz pozwoli skutecznie konkurować z kompleksową ofertą największych konkurentów. Prowadzenie działalności na bazie połączonych potencjałów z Grupą KOPEX-u istotnie wzmocni pozycję FAMUR na rynku południowoamerykańskim postrzeganym również jako bardzo perspektywiczny dla działalności grupy.

Segmentacja geograficzna – FAMUR S.A.

Przychody ze sprzedaży	2017	2016	Dynamika	Udział
Polska	730 275	708 638	3,1%	77,6%
Rosja i WNP	123 110	6 588	1 768,7%	13,1%
Unia Europejska	31 321	29 986	4,5%	3,3%
Pozostałe kraje europejskie	5 914	41	14 304,9%	0,6%
Pozostałe	50 868	30 824	65,0%	5,4%
Razem	941 488	776 078	21,3%	100,0%
Kraj	730 275	708 638	3,1%	77,6%
Eksport łącznie	211 213	67 439	213,2%	22,4%

Źródło: FAMUR SA; dane w tys. zł;

5.3. Konsolidacja branży okołogórnictwej

Od początku ubiegłej dekady w branży producentów maszyn górniczych trwał proces konsolidacyjny realizowany przez największe podmioty. Proces ten opierał się przede wszystkim o przejęcia podmiotów w celu stworzenia grup kapitałowych o potencjale produkcyjnym umożliwiającym produkcję wszystkich najważniejszych elementów zmechanizowanego procesu wydobywania, w oparciu zarówno o metodę ścianową, jak i wydobywania odkrywkowego.

W 2016 roku powiązana z Grupą FAMUR spółka celowa, zależna od TDJ S.A., pośrednio dominującego akcjonariusza FAMUR S.A., nabyła kontrolny pakiet akcji spółki KOPEX. W grudniu 2016r. zawarto również

porozumienie restrukturyzacyjne pomiędzy Spółkami Grupy KOPEX i bankami, z udziałem jednostki dominującej nad Emitentem (z grupy TDJ). Pod koniec czerwca 2017 r. FAMUR S.A. odkupił całość kontrolnego pakietu akcji KOPEX S.A. (65,83%), stając się jej dominującym akcjonariuszem. Wskutek powyższego, emitent rozpoczął intensywne prace nad integracją Grupy FAMUR i Grupy KOPEX. Proces integracji operacyjnej obu grup był realizowany zgodnie z założonym harmonogramem. Zgodnie z szacunkami Zarządów obu spółek proces integracji oraz uzyskania ostatecznej struktury nowej grupy od strony formalnej powinien ostatecznie zakończyć się w lipcu 2018 r. Niniejszy proces stanowi zwieńczenie wieloletnich starań o konsolidowanie potencjału polskiego sektora dostawców maszyn i urządzeń dla górnictwa pod jedną silną marką, mogącą skutecznie konkurować na rynkach międzynarodowych. Jednocześnie tak kompleksowy i złożony proces wiązał się z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów związanych z integracją. Głównym czynnikiem, na którym skupiał się FAMUR było szybkie przeprowadzenie procesu i osiągnięcie efektów synergii w jak najkrótszym czasie, traktując zwiększone koszty jako jednorazowy element procesu warunkujący osiągnięcie pozytywnych efektów w przyszłości.

Połączenie dwóch największych rodzimych producentów maszyn i urządzeń dla górnictwa daje realną szansę na zbudowanie silnego, polskiego podmiotu, który będzie mógł skutecznie konkurować ze światowymi liderami rynku. Podobne procesy konsolidacyjne w obrębie firm branży elektromaszynowej przeprowadzane były w przeszłości również w innych krajach np. na rynku niemieckim czy amerykańskim. Zasoby wiedzy, jakimi dysponuje FAMUR i KOPEX, oraz wspólne doświadczenie i pozycja rynkowa dają szansę na zbudowanie platformy umożliwiającej ekspansję eksportową polskiej myśli technicznej oraz sprawdzonych produktów i usług. Zintegrowane spółki stanowią jedną z większych firm przemysłowych w Polsce. Potencjał obu grup lokuje je jako kluczowego producenta dla górnictwa głębinowego w Europie i jednego z nielicznych na świecie producentów kompletnych kompleksów ścianowych.

W ramach procesów integracji z KOPEX, zoptymalizowano główne aktywa produkcyjne od strony organizacyjnej, dopasowane do sytuacji rynkowej oraz modelu biznesowego Grupy. Główne założenia integracji FAMUR i KOPEX zmierzają m.in. do zachowania marki maszynowej KOPEX oraz samej marki KOPEX, kontynuacji działalności Oddziału RYFAMA w Rybniku skupiającej się na produkcji przenośników, kontynuacji produkcji w KOPEX Hydraulika stanowiącej uzupełnienie ciągu technologicznego związanego z produkcją obudów, utworzeniu wspólnego Centrum Serwisowo-Diagnostyczno-Modernizacyjnego w Zabrze, odpowiedzialnego za serwis wspólnej floty kombajnów ścianowych oraz scalenie produkcji nowych kombajnów ścianowych marki FAMUR i KOPEX w nowej fabryce FAMUR w Katowicach. Zwiększono również nacisk na rozwój działalności spółek zagranicznych (RPA, Chiny).

Wynikiem zakończenia integracji i uwolnienia pełnych efektów synergii, będzie optymalizacja struktury organizacyjnej, opracowanie koncepcji zarządzania zagranicznymi aktywami serwisowymi oraz aktywizacja działalności na rynkach zagranicznych, a więc pozyskiwanie nowych zamówień, w tym wynikających z usług i części zamiennych („aftermarket”).

Zdaniem Emitenta, integracja potencjałów FAMUR i KOPEX to najlepsza droga do skutecznego działania na obecnym zglobalizowanym rynku surowcowo-energetycznym. Konsolidacja pozwala na jeszcze lepsze dopasowanie oferty do aktualnych potrzeb zarówno rodzimego górnictwa jak i odbiorców zagranicznych, a optymalizacja procesów produkcyjnych dodatkowo poprawia strukturę kosztową i tym samym może być realnym wsparciem w budowaniu pozytywnych perspektyw rozwojowych. Realizacja tego projektu z jednej strony umożliwia zbudowanie oferty, która pod kątem cenowym, jakościowym, technologicznym i efektywnościowym pomoże rodzimym kopalniom w procesie poprawy efektywności i rentowności wydobycia węgla, z drugiej może zapewnić stabilność oraz wsparcie w realizacji ekspansji eksportowej i programów rozwojowych.

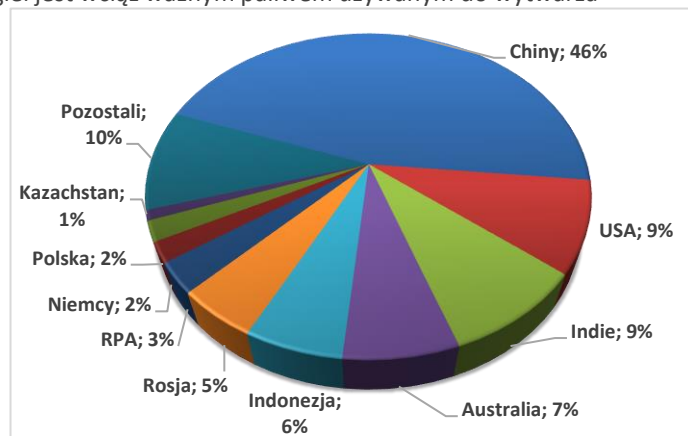
W latach 2016 - 2017 Grupa FAMUR prowadziła równocześnie działania konsolidujące w segmencie Surface. W roku 2016 Spółka FAMUR FAMAK zakupiła biura projektowe Separator Sp. z o.o. oraz SKW Biuro Projektowe – Techniczne skupiając w swych rękach kluczowe referencje w obszarze projektowania urządzeń przeładunkowych. W związku ze znacząco zwiększającym się wolumenem realizowanej produkcji w segmencie Surface oraz koniecznością korzystania z kooperacji zewnętrznej, negatywnie wpływającej na realizowane marże i ochronę posiadanego know how, w 2017 roku Grupa FAMUR nabyła spółkę Fugo Zamet Sp. z o.o. z zakładem produkcyjnym w Koninie oraz zorganizowaną część przedsiębiorstwa Famago, którego główną część stanowi zakład produkcyjny w Zgorzelcu. Obie akwizycje doprowadziły do podwojenia mocy produkcyjnych w segmencie Surface. Tym samym Grupa FAMUR FAMAK skupiła wewnątrz wszystkie kluczowe kompetencje w obszarze projektowania, produkcji, montażu i obsługi serwisowej spełniając

wysokie kryteria jakościowo-technologiczne swoich Klientów i jednocześnie stając się krajowym liderem w branży.

6. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Emitenta i Grupy Kapitałowej FAMUR

- **Światowe zasoby węgla kamiennego.** Węgiel jest wciąż ważnym paliwem używanym do wytwarzania energii elektrycznej na całym świecie.

Największym producentem i konsumentem węgla są Chiny. Inni wielcy producenci to: Stany Zjednoczone, Indie, Australia, Indonezja, Rosja, RPA, Niemcy i Polska. Z kolei największymi eksporterami węgla są: Indonezja, Australia, Rosja, Stany Zjednoczone, Kolumbia, RPA i Kazachstan (za: <http://www.tradingeconomics.com/commodity/coal>). Ograniczoność zasobów węgla oraz innych surowców zmieniła również podejście do ich wydobycia. Tendencje w wydobyciu węgla na świecie zmiernają do jak najdokładniejszej eksploatacji złoża, które umożliwia właśnie metoda ścianowa. Ponadto rozwój technologii przyczynia się do efektywnego wydobywania węgla z niskich pokładów, których eksploatacja dotychczas była nieopłacalna. Zmiany te są korzystne dla producentów zaawansowanych technicznie maszyn do wydobycia węgla, w tym dla spółek Grupy FAMUR, gdyż maszyny przez nie produkowane pozwalają eksploatować złoża w sposób najbardziej efektywny. Intensywny rozwój portfolio produktowego Grupy FAMUR, dbanie o jakość i efektywność wydobycia sprawia, że Grupa posiada unikatowe w skali światowej kompetencje w zakresie eksploatacji tego typu pokładów.

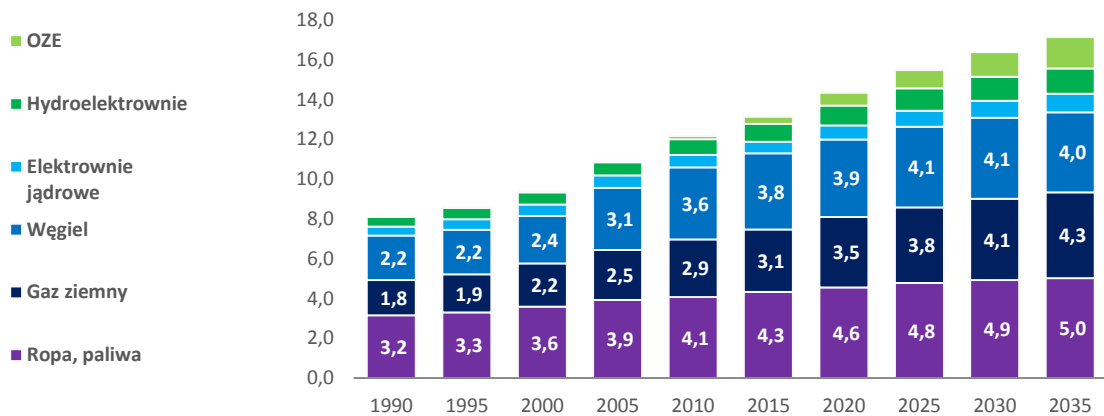
Najwięksi producenci węgla na świecie
Źródło: Statistical Review of World Energy, 2017

- **Ceny węgla** mają istotny wpływ na kondycję finansową branży wydobywczej. Na początku 2016 roku tona węgla energetycznego spadła do najniższego poziomu w historii notowań: 45 USD/t. Pozytywne odwrócenie cen, obserwowane od 2 kwartału 2016 r. miało pozytywny wpływ również na polskich producentów. Wykres przedstawiający kształtowanie się cen węgla (USD/t) został zaprezentowany w Oświadczeniu nt. informacji niefinansowych stanowiącym załącznik do Sprawozdania Zarządu. Prognozy dla rynku węgla zakładają utrzymanie podwyższonego poziomu cen zarówno dla węgla koksowego jak i energetycznego³ nie tylko w 2018 r ale i w dłuższym okresie. Średnia cena węgla energetycznego wg „Coal price and FX market forecasts” KMPG waha się ok. 83,6 USD/t w 2018 oraz 75,5 USD/t w 2019r. (benchmark Newcastle) , a węgla koksowego 166,9 USD/t w 2018 r. oraz 140 USD/t w 2019 r. (hard coaking coal).

Długoterminowe prognozowanie trendów na rynku węgla jest związane z **rynkiem energii**, a ten opiera się na założeniu, iż w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat wzrost liczby ludności i dochodów spowoduje wzrost jej globalnego zużycia. Niezależne badania przeprowadzone przez koncern BP oraz U.S. Energy Information Administration mówią o wzroście odpowiednio o 1,4% p. a. (do 2035 r. wg „BP Energy Outlook 2017”) oraz 1,7% p. a. (do 2040 r. wg U.S. Energy Information Administration „International Energy Outlook 2016”). Pomimo osłabienia tempa wzrostu globalnego, nadal pozostaje on głównym motorem rosnącego **popytu na energię**. Z uwagi na dużą rolę gospodarek Chiny i Indii, prognozowane zużycie wszystkich nośników energii – w tym węgla - będzie globalnie rosnąć w perspektywie przynajmniej najbliższych kilkunastu lat.

Prognozowana globalna produkcja energii wg źródeł ich pochodzenia

³ <http://www.thejakartapost.com/news/2018/03/04/coal-prices-projected-to-remain-healthy-in-2018.html>
<https://investingnews.com/daily/resource-investing/industrial-metals-investing/coal-investing/coal-outlook/>
<https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/au/pdf/2018/coal-price-fx-market-forecast-december-2017-january-2018.pdf>
<https://www.businessinsider.com.au/coal-price-outlook-supply-demand-balance-2018-2>

Źródło: BP Energy Outlook 2017; dane w Btoe

- Z uwagi na **globalne wyzwania środowiskowe**, długiej perspektywie kraje OECD będą stopniowo odchodziły od wykorzystywania węgla na rzecz OZE oraz innych surowców (np. gazu). Jednocześnie produkcja węgla i jego wykorzystanie jako podstawowego nośnika energii będzie rosło w krajach dynamicznie rozwijających się, zwł. Azji południowo-wschodniej.
- Przychody ze sprzedaży Grupy FAMUR w dużej części uzależnione są od **nakładów inwestycyjnych realizowanych w kopalniach** w obszarze underground, oraz energetyce i branży przeladunkowo-transportowej w obszarze Surface. Dotyczą one zarówno modernizacji i remontów posiadanego przez kopalnie wyposażenia, jak i zakupów maszyn w związku z przygotowaniem nowych ścian wydobywczych (ale również w energetyce czy sektorze przeladunkowo-transportowym). Dodatkowym źródłem przychodów jest dostawa części oraz usług serwisowych. Z uwagi na fakt, iż duża część sprzedaży realizowana jest na rynku krajowym, istotne są nakłady inwestycyjne polskiego górnictwa. **Rynek wydobywczy jest rynkiem cyklicznym.** Po trudnym okresie w branży górnictwa węglowego, widocznej zwłaszcza w latach 2014 -2016, w ostatnich kilkunastu miesiącach sytuacja uległa istotnej poprawie. Zintensyfikowanie działań naprawczych w głównych spółkach wydobywczych oraz poprawa cen węgla od 2016 r. powstrzymała erozję wyników tych spółek, choć nadal przy znacznie wstrzymanych inwestycjach głównych producentów węgla. W najbliższym czasie spodziewany jest intensywny wzrost nakładów inwestycyjnych w polskim sektorze. Dodatkowe informacje na temat inwestycji na rynku wydobywczym zostały opisane w Oświadczeniu nt. informacji niefinansowych stanowiącym załącznik do Sprawozdania Zarządu.
- Jednym z czynników rozwoju Grupy FAMUR jest **rozszerzanie portfolio swoich produktów i skuteczna dywersyfikacja przychodów** ze sprzedaży, między innymi dzięki znaczącemu udziałowi w przychodach kontraktów realizowanych w ramach segmentu Surface, a także skonsolidowanie w jeden segment operacyjny działalności w obszarze Elektryka. Stąd na wyniki finansowe całej grupy wpływa działalność w kilku obszarach biznesowych, mogących różnić się cyklem koniunkturalnym. Od momentu włączenia do Grupy FAMUR, FAMUR FAMAK S.A. znacząco zwiększył skalę prowadzonego biznesu. Spółka z sukcesem realizuje kontrakty nie tylko na rzecz branży energetycznej, ale również przeladunkowej, czego przykładem mogą być zlecenia realizacji terminalu EMO w Rotterdamie, czy też rozładowywarki statków dla Tata Steel IJmuiden BV z siedzibą w Holandii
- Długofalowym czynnikiem rozwoju Grupy FAMUR jest **stałe wzmocnienie pozycji Spółki na rynku globalnym**, a jednym z fundamentów strategii rozwojowej jest konsekwentna realizacja programu ekspansji zagranicznej „GO GLOBAL”. FAMUR posiada znaczny potencjał i bogate doświadczenie na rynkach zagranicznych. Od wielu lat rozwiązania Grupy wybierane są przez klientów na całym świecie. Produkty pod marką FAMUR są obecne między innymi w krajach Wspólnoty Niepodległych Państw, przede wszystkim w Rosji i Kazachstanie, na Bałkanach, w Turcji, Meksyku a także w Ameryce Południowej i w Azji. Na świecie jest wciąż wiele krajów, których sektor energetyczny będzie nadal rozwijał się w oparciu o paliwa kopalne i to one stanowią dla FAMURu naturalny kierunek ekspansji zagranicznej.

FAMUR.

Grupa zamierza wzmocnić ekspansję zagraniczną dostosowując działania GO GLOBAL do rynków na których planuje rozwój. Na rynkach gdzie pozycja Grupy jest silna, planowany jest rozwój lokalnych centrów serwisowych i dystrybucji w ramach strategii rozwoju organicznego ze szczególnym ukierunkowaniem na wzmocnienie aktywności w obszarze posprzedażowym (części zamienne, usługi serwisowe, modernizacje) Na rozwiniętych ale również perspektywicznych, szybko rosnących rynkach światowych Grupa **berze pod uwagę zawiązanie strategicznych aliansów** z lokalnymi firmami posiadającymi silną pozycję i szeroką bazę klientów. Grupa planuje rozwiązania oparte o strategię „win-win”, w której każda ze stron korzysta z takiej współpracy. FAMUR oferuje pełne portfolio zaawansowanych technologicznie rozwiązań, które można dopasowywać do indywidualnych potrzeb klientów, a tym samym wdrożenie takich rozwiązań znacznie skraca czas wejścia na tego typu rynki.

- **Wahania kursów walutowych** i powiązana z nimi bieżąca wycena transakcji forward może również rzutować na wyniki poszczególnych kwartałów. Jednak nadrzędnym celem skorzystania z tej formy zabezpieczenia jest zabezpieczenie marży operacyjnej realizowanych umów. Wycena kontraktów terminowych została przedstawiona w dalszej części niniejszego sprawozdania.
- Wysoka dynamika wzrostu gospodarczego w kraju, zwłaszcza w branży produkcji przemysłowej oraz budowlano-montażowej, może mieć wpływ na utrzymywanie się **presji płacowej, zwiększenie kosztów usług oraz wzrost cen surowców**, w tym głównie stali i produktów pochodnych. Może to skutkować wahaniami rentowności Grupy FAMUR. Polityka zarządzania rentownością uwzględnia te ryzyka, skutkiem czego spółki grupy podejmują działania mające na celu utrzymywanie satysfakcjonującej rentowności m.in. poprzez odpowiednie bazy kalkulacyjne cen oferowanych produktów, podpisywanie długoterminowych umów na dostawę surowców oraz budowę szerokiej sieci kooperantów.
- **Wewnętrznymi czynnikami** dalszego rozwoju w Grupie Kapitałowej FAMUR jest proces budowania kadry zastępczej, prowadzone projekty z zakresu R&D, a od ostatniego roku także proces integrowania potencjałów Grupy Kapitałowej FAMUR oraz Grupy Kapitałowej KOPEX. Zdaniem Zarządu wykorzystanie potencjału i doświadczenia Grupy KOPEX i Grupy FAMUR daje realną szansę na zbudowanie silnej polskiej grupy, która będzie posiadać jeszcze większe możliwości ekspansji eksportowej i będzie mogła z powodzeniem konkurować z największymi firmami w swojej branży.

Ogólne fundamenty, łańcuch wartości i przewagi konkurencyjne Grupy FAMUR zostały również przedstawione w osobnym „Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych” Grupy FAMUR i Emitenta, opublikowanym wraz z niniejszym Sprawozdaniem Zarządu.

7. Opis czynników i zdarzeń, w szczególności o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe w 2017 r.

Na wyniki w Grupy FAMUR w 2017 roku wpłynął szereg istotnych zdarzeń o charakterze jednorazowym. Zarząd Emitenta wskazuje, że negatywny wpływ zdarzeń jednorazowych związany jest przede wszystkim z kontrolami celno-skarbowymi prowadzonymi w ostatnim okresie w Grupie Kapitałowej Emitenta. Rozpoznane rezerwy i odpis podyktowane są daleko idącą ostrożnością Emitenta. W opinii Zarządu Emitenta będące przedmiotem kontroli rozliczenia podatkowe zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy i w przypadku ich zakwestionowania Emitent będzie bronił swojego stanowiska w dalszym toku postępowania, wykorzystując wszelkie przewidziane prawem środki.

- W 2017 roku w Spółce FAMUR Finance sp. z o.o. została przeprowadzona kontrola celno-skarbowa w zakresie podatku od towarów i usług za październik 2013 roku. Zgodnie ze stanowiskiem Organu wyrażonym w wyniku kontroli, podstawa opodatkowania VAT z tytułu aportu za kontrolowany okres, została błędnie ustalona, a w konsekwencji - w ocenie Organu - Spółka zadeklarowała błędną wysokość podatku naliczonego w deklaracji VAT-7 za październik 2013 roku. W wyniku złożonych korekt Spółka dokonała zapłaty podatku VAT do urzędu skarbowego w kwocie 48.899 tys. zł oraz dokonała zapłaty odsetek w kwocie 16.926 tys. zł. Spółka podjęła decyzję o wystąpieniu do urzędu skarbowego o zwrot kwoty naliczonych i zapłaconych odsetek w kwocie 16.926 tys. zł. Zdaniem Zarządu Spółki rozliczenie dokonane przez Spółkę było zgodne zobowiązującymi w październiku 2013 r. przepisami jak i obowiązującym w tym okresie stanowiskiem organów podatkowych i orzecznictwem sądów administracyjnych oraz poparte było wynikiem czynności sprawdzających w ramach kontroli podatkowej, dokonanej przez Pierwszy Urząd Skarbowy w Katowicach. Pomimo zasadności dochodzenia przez

Spółkę należności z tytułu odsetek w kwocie 16 9256 tys. zł, Zarząd Spółki, kierując się zasadą ostrożności, podjął decyzję o utworzeniu odpisu aktualizującego należność, w postaci odsetek w wysokości 16 926 tys. zł. Na decyzję o utworzeniu wyżej wskazanego odpisu wpłynęły dotychczasowe działania organów podatkowych w szczególności obserwowana zmienność podejścia w zakresie interpretacji przepisów podatkowych. Odpis rozpoznany został w sprawozdaniu w ciężar kosztów finansowych.

- W dniu 19 lutego 2018 r. Zarząd KOPEX S.A. (dalej: KOPEX) podjął uchwałę o rozwiązaniu rezerwy w kwocie 19.000 tys. zł na ryzyko zagrożenia karami umownymi wynikającymi z nieterminowej realizacji kontraktu U/J910/0088/Z/15 z dnia 12.11.2015 r., w związku z wejściem w życie Ugody z dnia 13 października 2017 r., zawartej z E003B7 Sp. z o.o. z siedzibą w Jaworznie. W związku z zawarciem i wejściem w życie ww. ugody, ryzyko naliczenia kar umownych wynikających z nieterminowej realizacji kontraktu za okres do dnia zawarcia ugody tj. 13.10.2017 r. zostało zniwelowane. Rozwiązanie rezerwy ujęte zostało w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy FAMUR w pozostałych przychodach operacyjnych.
- W FAMUR S.A. przeprowadzana jest kontrola celno - skarbowa w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2013 – 2015. Biorąc pod uwagę zmienność interpretacji przepisów podatkowych oraz obserwowaną na rynku tendencję do wykazywania nieprawidłowości w rozliczeniach związanych ze znakami towarowymi, istnieje ryzyko zakwestionowania przez organ podatkowy zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów opłat licencyjnych i wydania w tym zakresie negatywnego dla Spółki wyniku kontroli. Mając powyższe na uwadze, Zarząd Spółki z ostrożności postanowił o utworzeniu rezerwy na potencjalne zobowiązanie publicznoprawne w kwocie łącznej 21.189 tys. zł. Zawiązanie rezerwy zostało ujęte w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy FAMUR w pozycji podatek dochodowy w kwocie 17.787 tys. zł oraz w kosztach finansowych w kwocie 3.402 tys. zł. Emitent podkreśla, iż w przypadku negatywnego wyniku kontroli, Zarząd zamierza wykorzystać wszelkie przewidziane przepisami prawa podatkowego środki odwoławcze celem obrony własnego stanowiska, jednak uwzględniając realia prowadzonych postępowań podatkowych, uzyskanie ostatecznego rozstrzygnięcia może być procesem długotrwałym.

W związku z przeprowadzonym badaniem przez biegłego rewidenta jednostkowego sprawozdania finansowego FAMUR S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej FAMUR, zmianie uległa prezentacja części rezerwy na potencjalne zobowiązanie publiczno-prawne. Kwota 17.787 tys. zł, ujęta w pozostałych kosztach operacyjnych w sprawozdaniu za 4 kwartał 2017 r. została obecnie ujęta w pozycji podatek dochodowy. Zmiana sposobu ujmowania powyższej kwoty nie ma wpływu na wynik finansowy netto zarówno FAMUR S.A., jak i Grupy Kapitałowej FAMUR.

- Rozwiązanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: -6 453 tys. zł. W związku ze zmianą od dnia 1 stycznia 2018 r. przepisów podatkowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, zgodnie z którymi podmiot, który wytworzył znak towarowy we własnym zakresie, nie może zaliczać w koszty uzyskania przychodów dla celów podatkowych odpisów amortyzacyjnych wartości początkowej znaku, Zarząd Emitenta zdecydował o rozwiązaniu całej kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od osób prawnych rozpoznanego w odniesieniu do różnicy w bilansowej i podatkowej wartości znaku towarowego. Utrzymywanie aktywa z tytułu podatku odroczonego jest nieuzasadnione, ponieważ odpisy amortyzacyjne od początku 2018 r. nie stanowią kosztów uzyskania przychodów. Rozwiązanie aktywa rozpoznane zostało w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy FAMUR w pozycji sprawozdania: „Podatek dochodowy”.

8. Aktualna sytuacja finansowa Grupy FAMUR

Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy FAMUR

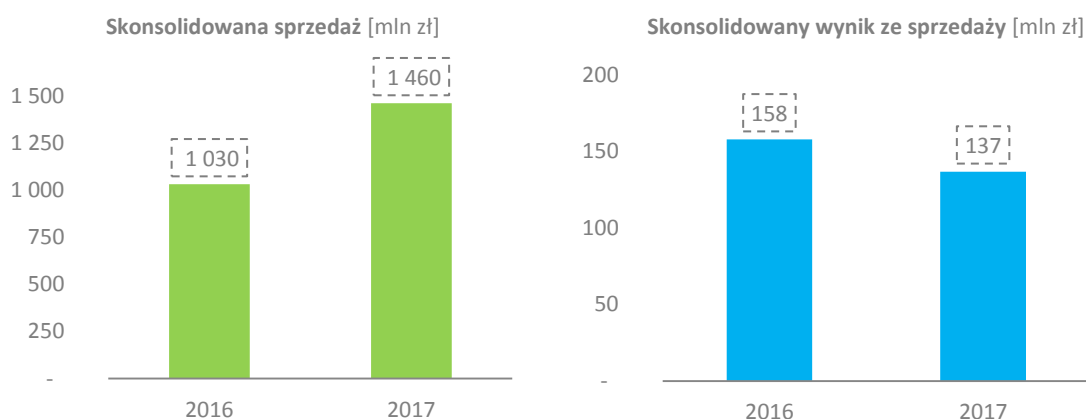
Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy FAMUR za 2017 r. w porównaniu z danymi z 2016 r. prezentuje poniższa tabela.

	2017	2016
Wybrane dane finansowe		
Przychody netto ze sprzedaży	1 459 602	1 029 741
Sprzedaż krajowa	912 189	725 810
<i>% sprzedaży ogółem</i>	62,5%	70,5%
Sprzedaż eksportowa	547 413	303 931
<i>% sprzedaży ogółem</i>	37,5%	29,5%

Zysk (strata) z działalności operacyjnej	132 926	113 731
Zysk (strata) netto, w tym:	56 830	93 832
<i>Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	48 529	93 820
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	192 211	314 182
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-231 332	-84 300
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	286 939	185 204
Przepływy pieniężne netto razem	247 818	415 086
Liczba akcji (szt.)	559 440 500	486 470 000
Zysk netto na jedną akcję zwykłą (zł)	0,09	0,19
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję zwykłą (zł)	0,09	0,19
Wartość księgowa na jedną akcję (zł)	2,72	2,04
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (zł)	2,72	2,04
Wyplacona dywidenda na jedną akcję (zł)	-	-
Suma aktywów	3 138 065	1 774 786
Kapitały własne	1 549 983	993 208
Kapitały własne przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	1 435 667	993 160
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	1 576 330	781 578
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe i długoterminowe	620 502	184 898

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej

W 2017 roku Grupa FAMUR uzyskała ponad 1 459 mln zł skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży, co oznacza wzrost o 42% (430 mln zł) w stosunku do 2016 r. Na znaczący wzrost poziomu przychodów wpłynął objęcie konsolidacją Grupy KOPEX. Ponieważ nabycie Grupy KOPEX miało miejsce 27.06.2017 r., konsolidacją na poziomie Grupy FAMUR objęto wyłącznie wyniki Grupy KOPEX zrealizowane w trzecim i czwartym kwartale 2017 r. Wyniki Grupy KOPEX za I półrocze 2017 r. nie zostały ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat Grupy FAMUR. Dodatnia dynamika skonsolidowanych przychodów była również związana z dużą kontraktacją realizowaną w FAMUR S.A. m.in. produkcja kompleksów ścianowych przeznaczonych na rynek rosyjski oraz turecki, realizacja kontraktów na dostawę obudów zmechanizowanych oraz przenośników dla klientów z branży wydobywczej m.in. dla JSW, PGG i Tauron Wydobywanie, a także realizacja przez FAMUR FAMAK S.A. kontraktów z Europess Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V., Hans Kunz GmbH, GE Power Sp zo.o. (Alstom Power Sp. z o.o.). Istotny udział w kształtowaniu się przychodów Grupy poza wyrobami gotowymi, dzierżawami kombajnów ścianowych i chodnikowych oraz towarami i materiałami miała sprzedaż części zamiennych i pozostałych produktów i usług.

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w mln zł

Grupa FAMUR po 12 miesiącach 2017 roku odnotowała ponad 298 mln zł skonsolidowanego zysku brutto ze sprzedaży, co dawało 20,4% rentowność, w porównaniu z rentownością brutto ze sprzedaży 23,6% osiągniętą po 12 miesiącach 2016 roku, w którym skonsolidowany zysk brutto ze sprzedaży wyniósł prawie 158 mln zł.

Zysk ze sprzedaży Grupy w 2017 r. wyniósł 136,9 mln zł, wobec 158 zł mln w roku 2016. Rentowność na tym poziomie 9,4% osiągnięta po IV kwartałach 2017 r. była niższa niż w roku 2016, kiedy wyniosła 15,3%.

Spadek rentowności wiązał się z kilkoma czynnikami, w tym głównie wyższymi kosztami pracy oraz usług, jak również z rosnącymi w trakcie roku 2017 cenami surowców, w tym głównie stali oraz innych materiałów produkcyjnych. Powyższe czynniki były charakterystyczne dla wielu branż w Polsce w raportowanym okresie i wynikały z ponadprzeciętnej dynamiki w krajowej produkcji przemysłowej w ubiegłym roku. Dodatkowy wpływ na osiągniętą rentowność miały jednorazowe koszty doradczo – prawne i restrukturyzacyjne związane z procesem integracji z Grupą KOPEX, jak również koszty związane z realizacją strategii ekspansji zagranicznej „Go Global”.

Łączne saldo pozostałej działalności operacyjnej w 2017 roku wyniosło -4 mln zł. Wśród pozostałych przychodów operacyjnych najistotniejszą pozycją (o charakterze jednorazowym) była rozwiązana w KOPEX rezerwa na ryzyko zagrożenia karami umownymi w wysokości 19 mln zł. Wśród pozostałych kosztów operacyjnych największe pozycje dotyczą kosztów napraw gwarancyjnych -12,3 mln zł i kosztów reklamacji -8,4 mln zł. Pozostałe przychody i koszty operacyjne zostały zaprezentowane w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy FAMUR za rok 2017 w nocie nr 9.

Saldo działalności finansowej za 2017r. było ujemne i wyniosło -33,4 mln zł. W przychodach finansowych najistotniejszymi pozycjami były odsetki 17 mln zł oraz rozliczenie kontraktów terminowych 9,7 mln zł. Na wysokie saldo kosztów finansowych największy wpływ miały jednorazowe zdarzenia w Grupie FAMUR, rozpoznane w 4 kwartale 2017 roku, to jest: utworzenie odpisu aktualizującego należności z tytułu odsetek od zaległości podatkowej VAT -16,9 mln zł oraz rezerwa z tytułu potencjalnego ryzyka podatkowego CIT -3,4 mln zł. Pozostałymi istotnymi pozycjami w kosztach finansowych były odsetki -26,3 mln zł i ujemne różnice kursowe -16,6 mln zł. Przychody i koszty finansowe zostały zaprezentowane w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy FAMUR za rok 2017 w nocie nr 10.

Efektywna stopa podatkowa w Grupie FAMUR w 2017 r. wyniosła 25%.

Grupa FAMUR zakończyła rok 2017 zyskiem netto na poziomie 57,6 mln zł. Duży wpływ na wynik netto grupy miały zdarzenia o charakterze jednorazowym zanotowane w 4 kwartale 2017r. Zdarzenia te opisane są w rozdziale dotyczącym czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe.

Skonsolidowany bilans i wskaźniki

	31.12.2017	31.12.2016		31.12.2017	31.12.2016
Aktywa trwałe	1 098 747	669 724	Kapitał własny	1 549 983	993 208
Wartości niematerialne	272 669	228 013	Kapitał zakładowy	5 594	4 865
Rzeczowe aktywa trwałe	654 256	353 015	Kapitał zapasowy	715 170	220 585
Należności długoterminowe	50 234	22 653	Pozostałe kapitały rezerwowe	113 663	113 663
Inwestycje długoterminowe	82 218	26 487	Zyski zatrzymane	599 195	652 477
Pozostałe aktywa (rozliczenia międzyokresowe)	2 927	3 300	Kapitał przyp. akcjon. podm. dom.	1 435 667	993 160
Aktywa z tyt. odroc. podatku doch.	36 443	36 256	Kapitały mniejszości	114 316	48
Aktywa obrotowe	2 039 318	1 105 062	Zobowiązania i rezerwy	1 576 330	781 578
Zapasy	307 701	137 700	Rezerwy na zobowiązania	178 168	90 288
Należności krótkoterminowe	968 866	520 363	Zobowiązania długoterminowe	524 259	115 090
Krótkoterminowe aktywa finansowe	51 684	7 744	Zobowiązania krótkoterminowe	857 239	554 201
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	681 762	434 114	Pozostałe zobowiązania	16 665	21 999
Rozliczenia międzyokresowe	6 425	3 412	Zob.związane z akt.trw.do zbycia	11 752	-
Aktywa trwałe zaklasyfik. jako przezn. do sprzedaży	22 869	1 729			
Aktywa razem	3 138 065	1 774 786	Pasywa razem	3 138 065	1 774 786

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w tys. zł

Skonsolidowana suma bilansowa ukształtowała się na poziomie 3 138,1 mln zł, wykazując wzrost o 77% wobec 2016 r. głównie wskutek włączenia do konsolidacji Grupy KOPEX. Stan zapasów w Grupie FAMUR związany jest ze specyfiką działalności. Między innymi FAMUR S.A. zobowiązany jest utrzymywać stany magazynowe związane z obsługą serwisową dzierżawionych kombajnów, gdzie składowane są części zamienne o znacznej wartości. Ponadto z uwagi na krótkie terminy realizacji kontraktów utrzymywane są zapasy standardowych podzespołów, aby móc efektywnie realizować umowy, szczególnie kontrakty

eksportowe. Niemniej, dzięki efektywnemu centralnemu systemowi zarządzania zapasami, cykl ich rotacji w Grupie FAMUR w 2017 r. utrzymywał się na niewysokim poziomie 57 dni.

Należności z tytułu dostaw i usług na koniec 2017 r. osiągnęły poziom 862,2 mln zł. Naturalny dla Grupy FAMUR wysoki stan należności handlowych, szczególnie w okresie wysokiej kontraktacji, jest związany z rozliczaniem kontraktów długoterminowych. Wartość należności handlowych w 2017 r. wzrosła o 365,6 mln zł w porównaniu z 2016 r., głównie wskutek konsolidacji Grupy KOPEX, mimo to cykl ich rotacji uległ skróceniu ze 175 dni do 143 dni. Na koniec 2017 r. Grupa FAMUR dysponowała wysokim saldem środków pieniężnych w wysokości 681,8 mln zł.

Konsekwentnie prowadzona przez Grupę FAMUR restrykcyjna polityka finansowa, w tym bieżąca analiza czynników mogących zagrozić stabilności finansowej Grupy, pozwala antycypować ryzyko i reagować na nie, między innymi poprzez systematyczne zawiązywanie rezerw i tworzenie odpisów. Wzrost salda odpisów na należności i na zapasy w Grupie Kapitałowej FAMUR w 2017 r. wobec stanu na 31 grudnia 2016 r. wiąże się głównie ze skonsolidowaniem danych Grupy KOPEX. Szczegółowe zestawienie odpisów i rezerw zostało zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 r. w notach nr 23, nr 26 i nr 33.

Stan kredytów i pozostałych zobowiązań finansowych na 31.12.2017 r. wzrósł o 460,6 mln zł w stosunku do 2016 r. wskutek objęcia konsolidacją Grupy KOPEX. Szczegółowe zestawienie skonsolidowanych zobowiązań finansowych prezentuje tabela poniżej. Saldo zobowiązań z tytułu dostaw i usług Grupy FAMUR na dzień 31.12.2017 r. wzrosło o 169,3 mln zł w stosunku do 31.12.2016 r., niemniej cykl rotacji pozostał na podobnym poziomie - 57 dni w 2017 r. wobec 59 dni w 2016 r.

Skonsolidowane zadłużenie finansowe i środki pieniężne

Saldo kredytów i pożyczek, zobowiązań z tytułu leasingu, obligacji oraz inwestycji krótkoterminowych w Grupie FAMUR zostało przedstawione poniżej.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Grupa FAMUR		
1. Kredyty i pożyczki	620 502	184 898
- długoterminowe	399 479	-
- w tym: Grupa KOPEX - Umowa Restrukturyzacyjna	399 479	-
- w tym: pozostałe	-	-
- krótkoterminowe	221 023	184 898
- w tym: Grupa KOPEX - Umowa Restrukturyzacyjna	30 000	-
- w tym: pozostałe	191 023	184 898
2. Zobowiązania z tytułu leasingu	30 353	5 365
- długoterminowe	13 938	3 068
- krótkoterminowe	16 415	2 297
3. Obligacje	110 448	110 438
4. Środki pieniężne	681 762	434 114
5. Dług netto	79 542	-133 414

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w tys. zł

W skład zobowiązań Grupy KOPEX z tytułu umowy restrukturyzacyjnej na 31 grudnia 2017 r. wchodzi transze A oraz B. Transza C została przedterminowo spłacona w trakcie 2017 r. Skonsolidowane kredyty i pożyczki długoterminowe i krótkoterminowe w Grupie, wraz ze zobowiązaniami z tytułu leasingu, kształtują się na poziomie 650,9 mln zł, a wliczając wyemitowane obligacje saldo długu finansowego brutto wyniosło 761,3 mln zł, tj. 49% kapitałów własnych. Skonsolidowana wartość długu finansowego netto wyniosła 79,5 mln zł, wobec nadwyżki finansowej netto 133,4 mln zł, zanotowanej na koniec 2016 r. Pomimo objęciem konsolidacją Grupy Kapitałowej KOPEX w 2017 r., wzrost długu netto jest umiarkowany, a łączny poziom dźwigni finansowej liczonej jako dług netto do EBITDA utrzymuje się na niewysokim poziomie, wynosząc 0,3x.

Podstawowe wskaźniki – Grupa FAMUR

	2017	2016	
Grupa FAMUR			
Wskaźnik płynności ogólny	2,1	1,8	aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe, w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne
Wskaźnik płynności szybki	1,8	1,6	(aktywa obrotowe – zapasy) / zobowiązania krótkoterminowe, w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne
Wskaźnik rotacji majątku	0,6*	0,6	przychody ze sprzedaży / aktywa ogółem
Wskaźnik rotacji należności (dni)	143*	175	średni stan należności z tytułu dostaw i usług / koszty działalności operacyjnej x liczba dni
Wskaźnik rotacji zapasów (dni)	43*	54	średni stan zapasów / przychody ze sprzedaży x liczba dni
Wskaźnik rotacji zobowiązań (dni)	57*	59	średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług / koszty działalności operacyjnej x liczba dni
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	51%	44%	kapitały obce / aktywa ogółem
Wskaźnik rentowności sprzedaży	9%	11%	wynik na działalności operacyjnej / przychody ze sprzedaży
Wskaźnik rentowności netto	4%	9%	zysk netto / przychody ze sprzedaży

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w tys. zł; .

*) W celu porównywalnej prezentacji wskaźników rotacji, w kalkulacji wskaźników uwzględniono wartość przychodów oraz kosztów Grupy KOPEX za 1 półrocze 2017 r.

Skonsolidowane przepływy pieniężne

Skonsolidowane operacyjne przepływy pieniężne netto Grupy za 2017 rok wyniosły 192,2 mln zł, przy 314,2 mln zł w roku 2016. Z działalności inwestycyjnej Grupa FAMUR wygenerowała ujemne przepływy pieniężne w wysokości -231,3 mln zł, w stosunku do -84,3 mln zł rok wcześniej. Wyższy poziom wynikał głównie z wpływu transakcji przejęcia Grupy KOPEX (wydatki na aktywa finansowe) oraz inwestycji w rzeczowy majątek trwały (głównie sprzęt pod dzierżawę: nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych). Przepływy pieniężne Grupy z działalności finansowej wyniosły 287 mln zł, w porównaniu ze 185,2 mln zł w roku 2016. Najistotniejszą pozycją w tym segmencie były wpływy z emisji akcji: 401 mln zł. W całym 2017 roku Grupa FAMUR wygenerowała łącznie 247,8 mln zł przepływów pieniężnych netto.

9. Aktualna sytuacja finansowa podmiotu dominującego FAMUR S.A.

Wybrane dane finansowe FAMUR S.A.

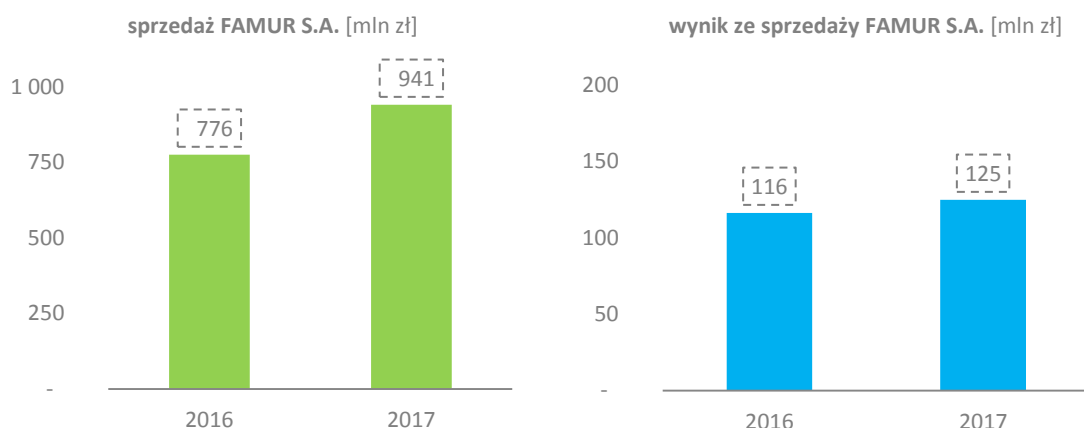
Wybrane dane finansowe FAMUR S.A. za 2017 r. w porównaniu z danymi z 2016 r. prezentuje poniższa tabela.

	2017	2016
Wybrane dane finansowe		
Przychody netto ze sprzedaży	941 488	776 078
Sprzedaż krajowa	730 275	708 638
% sprzedaży ogółem	78%	91%
Sprzedaż eksportowa	211 213	67 439
% sprzedaży ogółem	22%	9%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	92 646	70 538
Zysk (strata) netto, w tym:	41 125	59 440
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	41 125	59 440
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	119 613	234 602
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-366 562	-87 483
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	383 623	89 260
Przepływy pieniężne netto razem	136 674	236 378
Liczba akcji (szt.)	559 440 500	486 470 000
Zysk netto na jedną akcję zwykłą (zł)	0,08	0,12
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję zwykłą (zł)	0,08	0,12
Wartość księgową na jedną akcję (zł)	2,15	1,44
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (zł)	2,15	1,44
Wypłacona dywidenda na jedną akcję (zł)	-	-

Suma aktywów	2 055 359	1 478 098
Kapitały własne	1 134 116	700 065
Kapitały własne przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	1 134 116	700 065
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	921 243	778 032
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe i długoterminowe	290 577	298 254

Źródło: FAMUR S.A.; dane w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej

Przychody ze sprzedaży FAMUR S.A. w 2017 r. wyniosły 941,5 mln zł wykazując 21% wzrost w stosunku do roku ubiegłego. Spółka wypracowała zysk ze sprzedaży na poziomie 124,7 mln zł, osiągając 13,2% rentowności ze sprzedaży, wobec 15% rentowności ze sprzedaży w 2016 r..

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w mln zł

Salda zarówno pozostałej działalności operacyjnej, jak i działalności finansowej w 2017 r. były ujemne i wyniosły odpowiednio -32,1 mln zł oraz -16,2 mln zł. Odpowiednie składowe tych działalności zostały zaprezentowane w Sprawozdaniu Finansowym FAMUR S.A. za rok 2017 w notach nr 8 - 9. Zysk netto FAMUR SA przypisany akcjonariuszom podmiotu dominującego za rok 2017 wyniósł 41,1 mln zł, tj. 31% mniej niż w roku 2016, głównie wskutek zdarzeń jednorazowych opisanych w niniejszym raporcie w punkcie 7 („Opis czynników i zdarzeń, w szczególności o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe w 2017 r.”)

Bilans i wskaźniki FAMUR S.A.

	31.12.2017	31.12.2016		31.12.2017	31.12.2016
Aktywa trwałe	886 866	665 788	Kapitał własny	1 134 116	700 065
Wartości niematerialne	166 006	166 485	Kapitał zakładowy	5 594	4 865
Rzeczowe aktywa trwałe	279 942	302 115	Kapitał zapasowy	653 254	201 117
Należności długoterminowe	13 483	16 957	Pozostałe kapitały rezerwowe	373 984	373 984
Inwestycje długoterminowe	405 180	159 182	Zyski zatrzymane	99 063	118 527
Pozostałe aktywa długoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)	1 924	2 956	Kapitał przyp. akcjon. podm. dom.	1 134 116	700 065
Aktywa z tyt. odroc. podatku doch.	20 331	18 094	Kapitały mniejszości	-	-
Aktywa obrotowe	1 168 492	812 310	Zobowiązania i rezerwy	921 243	778 032
Zapasy	168 492	123 347	Rezerwy na zobowiązania	81 649	49 364
Należności krótkoterminowe	567 498	424 875	Zobowiązania długoterminowe	110 473	111 590
Krótkoterminowe aktywa finansowe	45 690	13 530	Zobowiązania krótkoterminowe	713 266	595 080
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	382 745	246 071	Pozostałe zobowiązania	15 854	21 999
Rozliczenia międzyokresowe	2 507	2 758	Zob. związane z akt.trw.do zbycia	-	-

Aktywa trwałe zaklasyfik. jako
przezn. do sprzedaży 1 560 1 729

Aktywa razem 2 055 359 1 478 098 Pasywa razem 2 055 359 1 478 098

Źródło: FAMUR S.A.; dane w tys. zł

Suma bilansowa ukształtowała się na poziomie 2 055 mln zł wykazując wzrost o 28% wobec 2016 r., głównie wskutek przeprowadzonej emisji akcji serii D i E przeznaczonych na akwizycję KOPEX i rozwój FAMUR.

Zadłużenie finansowe i środki pieniężne FAMUR S.A.

Saldo kredytów i pożyczek, zobowiązań z tytułu leasingu, obligacji oraz inwestycji krótkoterminowych w FAMUR S.A. zostało przedstawione poniżej.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
FAMUR SA		
1. Kredyty i pożyczki	290 577	298 254
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	290 577	298 254
2. Zobowiązania z tytułu leasingu	1 091	833
- długoterminowe	505	405
- krótkoterminowe	586	428
3. Obligacje	110 448	110 438
4. Środki pieniężne	382 745	246 071
5. Dług netto	19 372	163 454

Źródło: FAMUR S.A.; dane w tys. zł ;

Kredyty i pożyczki długoterminowe i krótkoterminowe, wraz ze zobowiązaniami z tytułu leasingu, kształtują się na poziomie 291,7 mln zł, a wraz z wyemitowanymi obligacjami saldo długu finansowego brutto wyniosło 402,1 mln zł. Łączny dług netto FAMUR S.A. na koniec grudnia 2017 r. wynosił 19,4 mln zł, tj. o 144 mln zł mniej niż na koniec 2016 r. dzięki wyższemu poziomowi posiadanych środków pieniężnych.

Podstawowe wskaźniki – FAMUR S.A.

	2017	2016	
FAMUR			
Wskaźnik płynności ogólny	1,5	1,3	aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe, w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne
Wskaźnik płynności szybki	1,3	1,1	(aktywa obrotowe – zapasy) / zobowiązania krótkoterminowe, w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne
Wskaźnik rotacji majątku	0,5	0,5	przychody ze sprzedaży / aktywa ogółem
Wskaźnik rotacji należności (dni)	207	186	średni stan należności z tytułu dostaw i usług / koszty działalności operacyjnej x liczba dni
Wskaźnik rotacji zapasów (dni)	57	64	średni stan zapasów / przychody ze sprzedaży x liczba dni
Wskaźnik rotacji zobowiązań (dni)	89	63	średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług / koszty działalności operacyjnej x liczba dni
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	45%	53%	kapitały obce / aktywa ogółem
Wskaźnik rentowności sprzedaży	10%	9%	wynik na działalności operacyjnej / przychody ze sprzedaży
Wskaźnik rentowności netto	4%	8%	zysk netto / przychody ze sprzedaży

Źródło: FAMUR SA; dane w tys. zł;

Jednostkowe przepływy pieniężne FAMUR S.A.:

Przepływy operacyjne jednostki dominującej w za rok 2017 osiągnęły poziom 119,6 mln zł. Przepływy na działalności inwestycyjnej FAMUR S.A. były ujemne i wyniosły -366,6 mln zł, głównie wskutek nabycia pakietu akcji KOPEX S.A., co zostało skompensowane dodatnimi przepływami na działalności finansowej w wysokości 383,6 mln zł (głównie emisja akcji). Całkowite przepływy pieniężne FAMUR S.A. były dodatnie i wyniosły 136,7 mln zł.

10. Informacje dodatkowe

10.1. Źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi

FAMUR S.A. w Grupie Kapitałowej sprawuje funkcję koordynatora większości dostaw materiałów, centralizując zarządzanie łańcuchem dostaw w segmencie Underground. Pozostałe segmenty prowadzi autonomiczną politykę zakupową w swoich zakresach. Grupa posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji, nie występuje więc uzależnienie od jednego lub więcej dostawców. Wzrost skali działalności Grupy FAMUR wykreował możliwości bardziej efektywnych zakupów materiałowych poprzez wykorzystywanie efektu skali.

10.2. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W okresie 2017 r. miały miejsce transakcje z podmiotami powiązаныmi, które oparte były na cenach rynkowych i w opinii Zarządu były transakcjami typowymi. Szczegółowa informacja na temat transakcji z podmiotami powiązаныmi została przedstawiona w notcie nr 51 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej FAMUR za rok 2017 oraz notcie nr 47 jednostkowego Sprawozdania Finansowego FAMUR S.A. za rok 2017.

10.3. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania warunkowe

Zestawienie zaciągniętych kredytów – Grupa FAMUR

Kredyty inwestycyjne oraz obrotowe przedstawiono poniżej wg salda pozostającego do spłaty, natomiast kredyty w rachunku bieżącym wg stanu zadłużenia na koniec 2017 r. wraz ze wskazaniem wysokości przyznanego limitu kredytowego. Wykaz kredytów i pożyczek, rozbudowany o zabezpieczenia, znajduje się ponadto w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej FAMUR za rok 2017 w notcie nr 27.

Nazwa jednostki/Bank	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy (tys. zł/euro)	Termin spłaty	Waluta	Kwota pozostała do spłaty (tys. zł/euro)	Oprocentowanie
PKO BP S.A.	58 000	2018-12-31	PLN	58 000	WIBOR + marża
PKO BP S.A.	92 000	2018-12-31	PLN	92 000	WIBOR + marża
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	100 000	2020-11-30	PLN	-	WIBOR + marża
Raiffeisen Bank Polska S.A.	50 000	2018-09-28	PLN	-	WIBOR + marża
Bank Gospodarstwa Krajowego	40 000	2018-09-04	PLN	-	WIBOR + marża
ICBC	80 000	2019-05-12	PLN	-	WIBOR + marża
Dams GMBH	2 077	2018-12-31	EUR	2 077	EURIBOR + marża
HSBC, ING, PKO BP, Invest 8, TDJ Equity - Umowa restrukturyzacyjna	185 000	2022-03-31	PLN	189 717	WIBOR 3M + marża
HSBC, ING, PKO BP, Invest 8 – Umowa restrukturyzacyjna	250 000	2021-12-31	PLN	239 762	WIBOR 3M + marża
Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	20 000	2018-05-24	PLN	-	WIBOR 1M + marża
Credit Agricole Bank Polska SA	20 000	2019-10-30	PLN	4 771	WIBOR 1M + marża
Credit Agricole Bank Polska SA	1 520	2019-10-30	PLN	1 520	WIBOR 1M + marża
Mbank S.A.	15 000	2019-10-30	PLN	7 090	WIBOR ON + marża
mBank S.A.	8 500	2019-10-31	PLN	6 534	WIBOR ON + marża
Bank Millennium S.A.	10 000	2018-02-24	PLN	9 490	WIBOR 1M + marża
mBank S.A.	1 500	2018-02-28	PLN	1 076	WIBOR 1M + marża
BPIRI Separator Sp. z o.o.	750	-	PLN	750	WIBOR 1M + marża
naliczone na dzień bilansowy odsetki od pożyczek	-	-	PLN	293	-

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w tys. zł lub euro

Łączne saldo wykorzystanych kredytów i pożyczek Grupy FAMUR na koniec 2017 r. wyniosło 620,5 mln zł wobec 185 mln zł na koniec 2016 r. Powyższy istotny wzrost salda wynikał z objęcia konsolidacją Grupy KOPEX w 2017 r. Dzięki prowadzonym w Grupie KOPEX działaniom restrukturyzacyjnym i optymalizacyjnym oraz wsparciu finansowemu z Grupy TDJ i FAMUR, w 2017 r. KOPEX przedterminowo spłacił transzę „C” zadłużenia w łącznej kwocie prawie 143 mln zł.

Zestawienie zaciągniętych kredytów – FAMUR S.A.

Kredyty obrotowe przedstawiono wg salda pozostającego do spłaty, natomiast kredyty w rachunku bieżącym wg stanu zadłużenia na koniec 2017 r. wraz ze wskazaniem wysokości przyznanego limitu kredytowego. Wykaz kredytów i pożyczek, rozbudowany o zabezpieczenia, znajduje się ponadto w Sprawozdaniu Finansowym FAMUR S.A. za rok 2017 w nocy nr 25. Poniższa tabela zawiera zestawienie krótkoterminowych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2017 r. Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie wystąpiły długoterminowe zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

Nazwa jednostki/Bank	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy (tys. zł/euro)	Termin spłaty	Waluta	Kwota pozostała do spłaty (tys. zł/euro)	Oprocentowanie
PKO BP S.A.	58 000	2018-12-31	PLN	58 000	WIBOR + marża
PKO BP S.A.	92 000	2018-12-31	PLN	92 000	WIBOR + marża
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	100 000	2020-11-30	PLN	-	WIBOR + marża
Raiffeisen Bank Polska S.A.	50 000	2018-09-28	PLN	-	WIBOR + marża
Bank Gospodarstwa Krajowego	40 000	2018-09-04	PLN	-	WIBOR + marża
ICBC S.A.	80 000	2019-05-12	PLN	-	WIBOR + marża
DAMS GmbH (Velbert Niemcy)	2 077	2018-12-31	EUR	2 077	EURIBOR + marża
PMG Katowice	3 210	2018-12-30	EUR	431	EURIBOR + marża
FAMUR Finance Sp. z o.o.	128 700	2018-12-30	PLN	128 700	WIBOR + marża
Naliczone na dzień bilansowy odsetki od pożyczek				583	

Źródło: FAMUR S.A.; dane w tys. zł lub euro;

Pożyczki udzielone – Grupa FAMUR

Poniższa tabela zawiera stan pożyczek udzielonych przez jednostki Grupy FAMUR

	31.12.2017	31.12.2016
Udzielone pożyczki do spółek powiązanych (w tym głównie)	8 183	7 743
- SKW Sp. z o.o.	530	517
- TOO FAMUR Kazachstan	135	420
- OOO FAMUR Rosja	6 011	6 704
- Mining Equipment Finance Sp. z .o.o.	1 507	-
Udzielone pożyczki do pozostałych jednostek	8 001	-

Źródło: GRUPA FAMUR.; dane w tys. zł

Pożyczki udzielone – FAMUR S.A.

Poniższa tabela zawiera stan pożyczek udzielonych przez FAMUR S.A.

	31.12.2017	31.12.2016
Udzielone pożyczki jednostkom powiązanym		
KOPEX S.A.	38 036	-
Mining Equipment Finance Sp. z o.o.	1 507	-
FAMUR Kazachstan	136	420
FAMUR Rosja	6 010	6 704
Polskie Maszyny Górnicze S.A.	-	6 405

Źródło: GRUPA FAMUR.; dane w tys. zł

Pożyczka do KOPEX S.A. w kwocie 38 mln zł była przeznaczona na refinansowanie pożyczki, udzielonej uprzednio przez spółkę zależną TDJ S.A. do KOPEX w związku ze spłatą transzy „C” tej spółki.

Należności i zobowiązania warunkowe – Grupa FAMUR

	31.12.2017	31.12.2016
Dane skonsolidowane		
1. Należności warunkowe	8 919	125 000
2. Zobowiązania warunkowe	241 315	252 876
- udzielone gwarancje, w tym: .	179 766	69 312
- przetargowe	6 004	3 444
- dobrego wykonania kontraktu	135 478	64 830
- pozostałe	38 283	1 038
- poręczenie i weksle na rzecz instytucji finansowych	5 485	125 000
- wykup wierzytelności	48 563	58 564
- pozostałe	7 501	-

Źródło: GRUPA FAMUR; dane w tys. zł

Spadek należności warunkowych oraz towarzyszących im zobowiązań warunkowych w kwocie 125 mln zł był związany z przedterminową spłatą w 2017 r. przez KOPEX Transzy C zadłużenia, której kwota, zgodnie z umową restrukturyzacyjną, objęta była poręczeniem udzielonym przez FAMUR S.A. Jednocześnie Spółka TDJ S.A. udzieliła poręczenia na rzecz FAMUR S.A. za zobowiązania KOPEX S.A. z tytułu transzy C. Oba poręczenia wygasły wraz z całkowitą spłatą transzy C.

Wzrost salda gwarancji wynika z zaprezentowania zobowiązań pozabilansowych Grupy KOPEX, w związku z jej konsolidacją począwszy od czerwca 2017 r.

Należności i zobowiązania warunkowe – FAMUR S.A.

	31.12.2017	31.12.2016
Dane jednostkowe		
1. Należności warunkowe	-	125 000
2. Zobowiązania warunkowe	123 419	264 669
- udzielone gwarancje, w tym:	58 684	49 807
- przetargowe	3 699	2 234
- dobrego wykonania kontraktu	54 985	47 035
- pozostałe	-	538
- poręczenie i weksle na rzecz instytucji finansowych	16 172	156 298
- wykup wierzytelności	48 563	58 564

Źródło: FAMUR SA; dane w tys. zł;

10.4. Postępowania sądowe

FAMUR S.A. (poprzednio: Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych Fazos S.A. w Tarnowskich Górach i następnie Zakład Maszyn Górniczych „GLINIK Sp. z o.o.”) pozostaje w sporze sądowym z KOPEX S.A. z siedzibą w Katowicach (poprzednio KOPEX S.A. oraz TAGOR S.A.) o zapłatę kwoty 51.875.600,00 zł. O niniejszym sporze Grupa FAMUR informowała w ostatnich raportach okresowych. Żądanie pozwu zostało w toku procesu ograniczone do kwoty 33.705.361,31 zł (bez zrzeczenia się roszczenia). W dniu 29 czerwca 2016 roku Sąd Okręgowy w Katowicach wydał wyrok na mocy którego oddalił powództwo w całości. Sprawa aktualnie znajduje się w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach.

FAMUR S.A. (w dniu 28 lipca 2017 r.) oraz KOPEX S.A. (w dniu 02 sierpnia 2017 r.) złożyli wnioski o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron wraz z wnioskiem o zniesienie terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 7 września 2017 r. z uwagi na fakt, iż FAMUR S.A. posiada pakiet kontrolny (65,83% akcji) KOPEX S.A. i stał się wobec niego jednostką dominującą, co implikuje zdaniem stron potrzebę ugodowego zakończenia postępowania. W dniu 7 sierpnia 2017 roku na zgodny wniosek Stron zostało wydane postanowienie o zawieszeniu postępowania.

10.5. Badania i rozwój

W Grupie Kapitałowej Emitenta działalność badawczo-rozwojowa prowadzona jest przez spółkę FAMUR Institute sp. z o.o., a także w ramach samodzielnej działalności prowadzonej przez spółki i oddziały produkcyjne Grupy FAMUR i Grupy FAMUR FAMAK. Dzięki bogatej wiedzy konstruktorów, w Grupie FAMUR realizowanych jest z sukcesem szereg projektów, których celem jest wdrożenie nowych produktów jak i udoskonalenie będących już w ofercie urządzeń. Wskutek tego uwzględniane są lokalne warunki pracy oraz przygotowanie techniczno-technologiczne firm prowadzących eksploatację złóż. Szczególnymi osiągnięciami centrum badawczo-rozwojowego są m.in. przekładnie z przeznaczeniem dla przemysłu maszynowego, energetyki i górnictwa oraz kombajn chodnikowy FR 160 z funkcją radiowego zdalnego sterowania.

Działalność FAMUR Institute Sp. z o.o. koncentruje się na prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych na potrzeby Grupy FAMUR. Do najważniejszych obszarów działalności firmy należą:

- Projektowanie i konstrukcja przekładni zębatych (mechanika),
- Projektowanie układów napędowych (mechanika, układy elektryczne),
- Projektowanie nowych układów automatyki w zakresie automatyzacji maszyn ścianowych i chodnikowych),
- Wykonywanie analiz Metodą Elementów Skończonych (w zakresie wytrzymałości konstrukcji, przepływu ciepła),
- Prowadzenie badań przekładni i systemów napędowych na hamowni ze szczególnym uwzględnieniem norm dot. hałasu,
- Analizy awarii maszyn i ich podzespołów,
- Wykonywanie analiz w zakresie swoich kompetencji na potrzeby Grupy FAMUR SA.

Do najważniejszych projektów realizowanych przez zespoły R&D w Grupie FAMUR w 2017r. należą:

1/ Przekładnie mające zastosowanie w koparkach odkrywkowych przeznaczonych na rynek bułgarski: przekładnie o dużych mocach do napędu kół czerpakowych: FBWG1000, FBWG250 wraz z opracowaniem systemu diagnostyki,

- przekładnie planetarno – ślimakowe FSP 950 , FSP 1200,
- przekładna stożkowo – walcowa FKW400/12,5-02.

2/ Rozwiązania zrealizowane przez Elgór+Hansen S.A.:

- multimedialny komputer stacji kompaktowej MKSK7", poprawiający efektywność obsługi i wspierający automatyzację pracy;
- system EH-RemoteHeadContol v2, mający na celu zwiększenie bezpieczeństwa pracy poprzez umożliwienie zdalnego sterowania kombajnem chodnikowym;
- uzyskanie certyfikatu i dopuszczenia w formie szkieletowej dla urządzeń średniego napięcia, pozwalających na szybsze i bardziej efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów i dostarczenie klientowi urządzenia w krótszym okresie czasu;
- moduły komunikujące się po magistrali CAN, pozwalające na wykonanie rozproszonego systemu sterowania w sposób bardziej efektywny oraz zgodnie potrzebami Przemysłu 4.0.

W 2017 r. FAMUR Institute Sp. z o.o. realizował projekt dofinansowany z NCBiR w konsorcjum z FAMUR SA i Politechniką Śląską pod nazwą „Sterowanie ruchem głowic urabiających kombajnu chodnikowego dla potrzeb obniżenia energochłonności urabiania i obciążeń dynamicznych”. W ramach projektu w 2017r. dla sformułowanych założeń projektowych opracowana została dokumentacja techniczna układu automatycznego sterowania prędkością kątową głowic urabiających zainstalowanych na stanowisku doświadczalnym. Na podstawie opracowanej dokumentacji wykonany został układ automatycznego sterowania prędkością kątową głowic urabiających, który zaimplementowany został na stanowisku doświadczalnym. Układ automatycznego sterowania opracowano i wykonano w sposób kompatybilny z systemami sterowania stosowanymi w maszynach urabiających produkcji FAMUR S.A.

W ramach badań przemysłowych przeprowadzono badania:

- głowicy osiowej AM50 zabudowanej na kombajnie chodnikowym typu R150,
- nowej generacji ramienia KGS 245N (200kW)
- przekładni planetarno – ślimakowej SP1200.

Prócz własnych badań i rozwoju Grupa FAMUR uzyskuje dodatkowe kompetencje dzięki przemysłanej strategii akwizycyjnej, które następnie rozwijane są w ramach grupy. Akwizycje takie są widoczne również w segmencie **Surface**, gdzie m.in. wzmocniono potencjał maszyn i urządzeń dla górnictwa odkrywkowego w zakresie koparek kołowych czerpakowych i łańcuchowych, zwałowarek, transporterów gąsienicowych, a także wzmocniono potencjał technologii i infrastruktury przemysłowej w zakresie kompleksowego projektowania i realizacji zakładów przeróbki i wzbogacania kopaliny oraz świadczenia usług budowy i wyposażenia górniczych wyciągów szybowych. Posiadany aktualnie know-how umożliwia realizację kontraktów w systemie „pod klucz”.

10.6. Ochrona środowiska

FAMUR S.A. w swoich działaniach biznesowych uwzględnia obecne i przyszłe konsekwencje oddziaływań środowiskowych wynikające ze stosowanych procesów technologicznych we wszystkich Oddziałach produkcyjnych. W ramach wdrożonego i certyfikowanego Systemu Zarządzania Środowiskowego ISO 14001, firma dąży do minimalizowania znaczących wpływów na środowisko. W tym zakresie stawiane i realizowane są cele środowiskowe, których ramy wyznacza przyjęta przez Zarząd FAMUR S.A. Polityka Środowiskowa. Cele te są ukierunkowane na doskonalenie gospodarki odpadami, stosowanie technologii przyjaznych środowisku, podnoszenie świadomości ekologicznej pracowników, wprowadzenie racjonalnego gospodarowania mediami energetycznymi. Ponadto dzięki skutecznemu monitoringowi wszystkich naszych aspektów środowiskowych kontrolujemy wpływ na środowisko i w razie potrzeby niezwłocznie podejmujemy działania zmierzające do zmniejszenia ryzyka wystąpienia negatywnych wpływów na środowisko naturalne.

Spółka prowadzi działalność statutową zgodnie z obowiązującymi wymaganiami w zakresie ochrony środowiska i w oparciu o aktualne pozwolenia sektorowe (m.in. pozwolenia na wytwarzanie odpadów, pozwolenia na emisję gazów lub pyłów do powietrza, pozwolenia wodnoprawne), realizując terminowo obowiązki sprawozdawcze wynikające z prawa ochrony środowiska. Dodatkowe informacje na temat polityki środowiskowej znajdują się w „Oświadczeniu Grupy FAMUR na temat informacji niefinansowych” publikowanych przez grupę.

10.7. Papiery wartościowe

Akcje

Uchwałą nr 27 ZWZ FAMUR S.A. z dnia 18 czerwca 2015 r. postanowiono o przedłużeniu okresu upoważnienia Zarządu do nabywania akcji własnych (udzielonego przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwałą nr 24 w dniu 26 czerwca 2013 r.) do dnia 26 czerwca 2018 r., nie dłużej jednak niż do chwili wyczerpania środków przeznaczonych na ich nabycie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. postanowiło, że pozostałe warunki uchwały nr 24 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 26 czerwca 2013 r. pozostają bez zmian.

Emisja nowych akcji serii D i serii E w 2017 r.

W I półroczu 2017 r. Emitent dokonał emisji nowych akcji serii D i E. Celami emisji było pozyskanie środków finansowych na zakup pakietu kontrolnego 65,83% akcji KOPEX S.A., a także realizacja innych działań rozwojowych Grupy FAMUR, w tym: wzmocnienie realizacji strategii GO GLOBAL (poprzez rozwój zagranicznych spółek serwisowych), refinansowanie pożyczki TDJ udzielonej KOPEX w związku ze spłatą transzy „C”, przejęcie spółki FUGO sp. z o.o. oraz zorganizowanej części przedsiębiorstwa FAMAGO sp. z o.o., a także inwestycje w automatyzację i modernizację w segmencie Surface.

Proces emisji nowych akcji był skoordynowany z procesem jednoczesnego zbycia pakietu 97 mln akcji FAMUR S.A. przez TDJ Equity I sp. z o.o., stanowiących 20% kapitału zakładowego Emitenta, w ramach tzw. procedury Przyspieszonej Księgi Popytu (ABB), o czym Emitent informował w raportach bieżących nr 30/2017 i 32/2017.

Decyzja WZA w sprawie podwyższenia kapitału i nowej emisji

W dniu 5 czerwca 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki poprzez emisję akcji serii D i E w drodze subskrypcji prywatnej z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, dematerializacji i wprowadzenia

do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. akcji serii D i serii E, o czym Emitent poinformował w raporcie bieżącym nr 27/2017.

Zawarcie umowy objęcia akcji serii D i E oraz zakończenie subskrypcji akcji serii D i E

W dniu 9 czerwca 2017 r. FAMUR S.A. poinformował, że w dniu 9 czerwca 2017 roku w związku ze skierowaną do TDJ Equity I sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowskich Górach ofertą objęcia w podwyższonym kapitale zakładowym FAMUR S.A. 72.970.500 akcji Spółki, w tym:

- a) 43.677.000 akcji zwykłych na okaziciela serii D o wartości nominalnej 0,01 zł (jeden grosz) każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 436.770,00 zł,
- b) 29.293.500 akcji zwykłych imiennych serii E o wartości nominalnej 0,01 zł (jeden grosz) każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 292.935,00 zł,

Emitent zawarł z TDJ Equity I sp. z o.o. umowę objęcia w drodze subskrypcji prywatnej Akcji Serii D i Serii E, po cenie emisyjnej wynoszącej 5,50 zł za jedną akcję. Łączna ilość akcji Serii D i Serii E wynosiła 72 970 500 akcji. Łączna cena emisyjna objętych Akcji Serii D i Serii E wynosiła 401 337 750 zł.

Subskrypcja rozpoczęła się oraz zakończyła w dniu 9 czerwca 2017 roku, tj. w dniu objęcia wszystkich oferowanych Akcji Serii D i Serii E przez TDJ Equity I sp. z o.o. Umowę objęcia akcji zawarto wyłącznie z TDJ Equity I sp. z o.o. W trybie subskrypcji: (i) zaoferowano wszystkie Akcji Serii D i Serii E, (ii) skierowano ofertę do indywidualnie oznaczonego adresata TDJ Equity I sp. z o.o., zgodnie z uchwałą NWZA, (iii) TDJ Equity I sp. z o.o. objął wszystkie Akcji Serii D i Serii E oferowane w ramach subskrypcji. Subskrypcja prywatna nie była podzielona na transze; nie występowała też redukcja.

Spółka poinformowała, iż wymagany wkład pieniężny na pokrycie wszystkich Akcji Serii D i Serii E został przez TDJ Equity I sp. z o.o. wniesiony w całości w dniu 09.06.2017 r.

Podwyższenie kapitału spółki i odpowiadająca mu zmiana statutu

W dniu 9 czerwca 2017 r. Zarząd Emitenta złożył oświadczenie w przedmiocie dookreślenia wysokości kapitału zakładowego Spółki określonego w Statucie, poprzez zmianę § 6 ust.1 Statutu. Nowa treść powyższego paragrafu określa niniejszą wartość kapitału zakładowego spółki:

1. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 5.594.405,00zł i dzieli się na:

- a) 432.460.830 akcji zwykłych na okaziciela serii A;
- b) 49.039.170 akcji zwykłych na okaziciela serii B;
- c) 4.970.000 akcji zwykłych na okaziciela serii C;
- d) 43.677.000 akcji zwykłych na okaziciela serii D;
- e) 29.293.500 akcji zwykłych imiennych serii E, przy czym akcje te na wniosek akcjonariusza zostaną zamienione na akcje na okaziciela.

Zbycie akcji przez TDJ Equity I sp. z o.o.

Jednocześnie z procesem emisji akcji serii D i E, w dniu 9 czerwca 2017 r. FAMUR S.A. poinformował o zawiadomieniu od akcjonariusza – TDJ Equity I sp. z o.o. o zmniejszeniu udziału w ogólnej liczbie głosów w FAMUR S.A. w wyniku zawarcia transakcji pakietowych obejmujących łącznie sprzedaż 97.294.000 akcji FAMUR S.A. Zawarcie transakcji datowane było na 7 czerwca 2017 r., a przeniesienie nastąpiło w dniu 9 czerwca 2017 r.

W wyniku transakcji udział TDJ Equity I sp. z o.o. o w kapitale zakładowym FAMUR S.A. spadł do 50,55 % co stanowiło ok. 50,55 % ogólnej liczby głosów Emitenta.

Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego

W dniu 24 lipca 2017 r. Emitent powziął informację o zarejestrowaniu w dniu 20 lipca 2017r., przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze emisji akcji serii D i serii E oraz związanej z tym zmiany Statutu Spółki. Nowa wysokość kapitału zakładowego Spółki wynosi 5.594.405,00 zł.

W wyniku rejestracji zmianie uległy również odpowiednie postanowienia Statutu Spółki w zakresie wysokości kapitału zakładowego.

Aktualna struktura akcjonariatu jest opisana w innych rozdziałach Sprawozdania Zarządu.

Wykorzystanie środków z emisji akcji serii D i serii E

Dzięki pozyskaniu środków z emisji akcji FAMUR S.A zrealizował zakup pakietu kontrolnego 65,83% akcji KOPEX S.A. za kwotę 204 mln zł. Dokonane zostało również refinansowanie 38 mln zł pożyczki, udzielonej uprzednio przez spółkę zależną TDJ S.A. do KOPEX w związku ze spłatą transzy „C” tej spółki. Środki z emisji zostały przeznaczone również na realizację strategii rozwojowej Grupy FAMUR m.in. poprzez przejęcie spółki FUGO sp. z o.o. (60 mln zł) oraz zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa FAMAGO sp. z o. o. (11 mln zł). Pozostałe cele, na które Emitent zamierza przeznaczyć niewykorzystane środki z emisji tj. zwłaszcza wzmocnienie realizacji strategii GO GLOBAL (poprzez rozwój zagranicznych spółek serwisowych) oraz inwestycje w automatyzację i modernizację w segmencie Surface są realizowane na bieżąco.

Obligacje

W grudniu 2015 r. Emitent zawarł umowę emisji obligacji. W ramach Programu Emisji Obligacji Emitent może przeprowadzać emisje Obligacji na łączną kwotę (wartość nominalna) do 500 milionów złotych. Czas trwania Programu Emisji Obligacji, tj. czas, w którym Zarząd Emitenta może podjąć uchwałę o emisji poszczególnych serii Obligacji w ramach Programu Emisji Obligacji, będzie nie dłuższy niż do dnia 31.12.2018 roku, z zastrzeżeniem ograniczeń dotyczących łącznej wartości nominalnej Obligacji emitowanych w ramach Programu.

W trakcie trwania programu FAMUR S.A. wyemitowała obligacje na okaziciela serii A, zdematerializowane, zabezpieczone, o łącznej wartości nominalnej 108 milionów złotych, z ceną emisyjną jednej Obligacji 1 tysiąc złotych. Termin wykupu wyemitowanych obligacji przypada w styczniu 2020 r. Obligacje serii A są emitowane zgodnie z prawem polskim. Obligacje serii A są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR 6M powiększoną o marżę, dla każdego okresu odsetkowego, z odsetkami wypłacanymi co 6 miesięcy. Zabezpieczeniem Obligatariuszy są dwa weksle własnymi in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 KPC. Maksymalna kwota poddania się egzekucji został ustalona na 125% wartości nominalnej wyemitowanych Obligacji.

Obligacje serii A zostały zdematerializowane i zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w dniu 12 stycznia 2016 r. Obligacje zarejestrowane w depozycie zostały oznaczone kodem ISIN PLFAMUR00038. Datą emisji Obligacji serii A jest zatem 12 stycznia 2016 r. Datą wykupu Obligacji serii A będzie dzień 13 stycznia 2020 r.

Zarządy GPW i BondSpot w dniu 18 marca 2016 r. podjęły uchwały w sprawie wprowadzenia obligacji serii A FAMUR S.A. do obrotu na ASO GPW i ASO BondSpot. Na 31 marca 2016 r. wyznaczono pierwszy dzień notowania obligacji serii A FAMUR S.A.

10.8. Informacja o dywidendzie

27 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. podjęło uchwałę o przekazaniu zysku netto wypracowanego w roku 2016 w całości na kapitał zapasowy.

10.9. Realizacja prognozy

Zarząd FAMUR S.A. nie publikował prognoz finansowych Emitenta ani Grupy FAMUR na 2017 r.

10.10. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Poziom nakładów inwestycyjnych jest na bieżąco dostosowywany przez Grupę do sytuacji gospodarczej na rynku krajowym jak i globalnie, a także do aktualnych potrzeb w zakresie zapewnienia spółkom Grupy właściwego tempa rozwoju. W ocenie Zarządu Emitenta nie ma zagrożeń w odniesieniu do możliwości realizacji przez spółki Grupy zamierzeń inwestycyjnych w perspektywie co przynajmniej najbliższego roku.

10.11. Zmiany w zasadach zarządzania w spółkach Grupy Kapitałowej

W 2017 r., w związku dokonanymi akwizycjami, nastąpiły zmiany w zakresie samego składu Grupy FAMUR, jak i zmiany w zarządach spółek Grupy. Jednak podstawowe zasady zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta ani Grupą Kapitałową nie uległy zmianie.

11. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Najwyższym priorytetem Grupy FAMUR jest stabilność finansowa i dywersyfikacja źródeł finansowania. W opinii Zarządu Spółki FAMUR S.A. tryb zarządzania zasobami finansowymi Grupy Kapitałowej jest na dobrym poziomie. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania publiczno-prawne oraz względem pracowników są przez Grupę regulowane terminowo, podobnie zaciągnięte kredyty jak i zobowiązania związane z emisją obligacji. Źródła finansowania działalności są w dużym stopniu zdywersyfikowane i zabezpieczone. W trakcie 2017 r. do składu Grupy FAMUR została włączona Grupa KOPEX. Z uwagi na trudną sytuację finansową i złamane covenanty w umowach kredytowych, uprzednio KOPEX nie był w stanie samodzielnie pozyskać finansowania zewnętrznego. Dzięki efektywnym działaniom optymalizacyjnym i restrukturyzacyjnym oraz wsparciu ze strony FAMUR, sytuacja finansowa Grupy KOPEX, została ustabilizowana. Łączna ocena sytuacji Grupy FAMUR w zakresie zarządzania zasobami finansowymi jest oceniana przez Zarząd Emitenta jako satysfakcjonująca.

Pomimo zmiennej w ostatnich latach sytuacji w branży górniczej Grupa FAMUR stale była w stanie pozytywnie finansować oraz realizować kontrakty w Polsce i za granicą. Sytuacja finansowa Grupy FAMUR na koniec 2017 r. charakteryzowała się bezpieczną płynnością i niskim długiem finansowym netto. Grupa FAMUR posiada długotrwałe relacje z instytucjami finansowymi. Dzięki konsekwentnej konserwatywnej polityce finansowej, uwzględniając poprawę ogólnego standingu sektora w 2017 r. oraz pozytywne perspektywy branżowe Grupa FAMUR powinna utrzymać satysfakcjonującą płynność finansową w kolejnych okresach.

Według aktualnej wiedzy Zarządu Grupy FAMUR, obecnie nie występują przesłanki, które mogłyby spowodować roszczenia regresowe instytucji finansowych w związku z zawarciem umów wykupu wierzytelności do FAMUR, gdyż polskie spółki węglowe realizują tego typu płatności terminowo.

12. Umowy znaczące w 2017 r.

W 2017 r. opublikowanych został szereg komunikatów o zawarciu znaczących umów bądź aneksów do nich.

- **Podpisanie umowy z OOO „MMK – UGOL” Rosja:** W dniu 13 lutego 2017 r. FAMUR S.A. poinformował o podpisaniu z OOO „MMK – UGOL” Rosja umowy na dostawę kompleksu zmechanizowanego dla wydobycia węgla metodą kombajnową – pokład 4 OOO „Kopalnia Czertinskaja-Koksowaja”. Wartość kontraktu wynosiła 17.500.000,00 EUR. Zgodnie z warunkami kontraktu, kompleks ścianowy powinien zostać dostarczony do OOO „Kopalnia Czertinskaja-Koksowaja” w terminie 150 dni od daty wpłaty zaliczki w kwocie 2.625.000,00 EUR.. (raport bieżący 4/2017)
- **Zawarcie umowy pomiędzy Polskie Maszyny Górnicze S.A. (jednostka zależna Emitenta) oraz koncernem AO SUEK Rosja:** W dniu 24 marca 2017r. FAMUR S.A. poinformował o zawarciu umowy pomiędzy Polskie Maszyny Górnicze S.A. oraz koncernem AO SUEK Rosja na dostawę 177 sekcji obudów zmechanizowanych do kopalni Kirova. Wartość Kontraktu to 24.089.500,00 EUR czyli 103.235.552,25 PLN wg średniego kursu EUR/PLN z dnia 22.03.2017 r tj. 1EUR=4,2855 PLN. (raport bieżący 9/2017)
- **Zawarcie umowy z Hans Künz GmbH:** W dniu 13 kwietnia 2017r. FAMUR Famak zawarł z firmą Hans Künz GmbH umowę o współpracy na najbliższe lata. Zgodnie z zapisami umowy Famak zwiększył dla Zamawiającego rezerwację rocznych mocy wytwórczych o 67 % w stosunku do roku 2016. Umowa będzie wykonywana po-przez realizację poszczególnych zamówień w ramach powyższej rezerwacji mocy wytwórczych, przy czym w umowie określono ramowe warunki cenowe w zależności od asortymentu. Umowa dopuszcza realizację powyższych zleceń w zakładach FAMUR Famak zlokalizowanych w Unii Europejskiej po wcześniejszym ich audycie przez Zamawiającego. Umowa została zwarta do 31 grudnia 2020 roku, przy czym strony ustaliły, iż po tym czasie uzgodnią warunki dalszej współpracy. Zarząd FAMUR Famak szacuje w związku z podpisaniem tej umowy oraz rozwojem współpracy pomiędzy firmami, iż obroty z firmą Hans Künz GmbH do roku 2020 będą przekraczać

kwotę 50 mln zł rocznie przy założeniu struktury asortymentowej produkcji porównywalnej. (raport bieżący 12/2017)

- **Zawarcie umowy na rozbudowę i modernizację Zakładu Przeróbki Węgla JSW SA KWK „Budryk”:** W dniu 19 kwietnia 2017 r. FAMUR PEMUG sp. z o.o. zawarł umowę z JSW S.A. Na rozbudowę i modernizację Zakładu Przeróbki Węgla dla kopalni KWK „Budryk”. Wartość kontraktu została określona na 132.348.780,49 zł netto. Zakres zawartego kontraktu obejmuje wykonanie projektów wykonawczych, budowę i przebudowę obiektów budowlanych, dostawę urządzeń mechanicznych (w tym m.in. pras filtracyjnych, wirówek, osadzarek, przesiewaczy, przenośników, pomp) oraz urządzeń elektrycznych wraz z wyposażeniem i instalacjami, montaż na miejscu budowy, uruchomienie, rozruch, przeprowadzenie inwentaryzacji, wykonanie dokumentacji powykonawczej i dokumentacji typu koncesyjnego dla całości ZPMW oraz świadczenie serwisu gwarancyjnego. (raport bieżący 13/2017).
- **Zawarcie umowy z kontrahentem tureckim:** W dniu 24 kwietnia 2017 r. Zarząd FAMUR poinformował o zawarciu umowy z kontrahentem tureckim – İMBAT MADENCİLİK ENERJİ TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş (dalej „İmbat”) na dostawę 3 kompleksów ścianowych za łączną kwotę 12.193.000,00 EUR tj. 52.070.206,50 PLN netto według kursu EUR/PLN 4,2705 z dnia 2017-04-21.. (raport bieżący 14/2017).
- **Zawarcie umowy na dostawę sekcji obudów do JSW:** W dniu 5 maja 2017 r. Zarząd Emitenta poinformował o zawarciu umowy z JZR sp. z o.o. na dostawę 137 szt. fabrycznie nowych ścianowych sekcji obudów zmechanizowanych z dodatkowym wyposażeniem dla JSW SA KWK "Knurów Szczygłowice". Wartość netto wybranej oferty wyniosła 45.089.137,00 zł. Przedmiot kontraktu powinien zostać dostarczony do JSW do dnia 20 września 2017 r. Zaproszenie do zawarcia umowy na roboty budowlane i budowę szybu Grzegorz W dniu 28.04.2017 r. Emitent otrzymał informację o zaproszeniu konsorcjum KOPEX PBSz i FAMUR PEMUG do podpisania umowy pomiędzy Konsorcjum a Tauron Wydobycie S.A. na roboty budowlane i budowę Szybu Grzegorz Planowana data podpisania umowy to 15.05.2017 r. Wartość netto umowy wynosi 227.867.534,59 zł netto z czego na FAMUR PEMUG sp. z o.o. jako uczestnika Konsorcjum przypada 55.000.000,00 zł netto. (raport bieżący 18/2017).
- **Zawarcie umowy pomiędzy Konsorcjum KOPEX-Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. i FAMUR PEMUG sp. z o.o. , a Tauron Wydobycie S.A.:** W dniu 15 maja 2017 r. FAMUR S.A. poinformował o zawarciu umowy pomiędzy Konsorcjum KOPEX-Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. i FAMUR PEMUG sp. z o.o. , a Tauron Wydobycie S.A. na roboty budowlane i budowę Szybu Grzegorz. Wartość netto umowy wyniosła 227.867.534,59 zł z czego na FAMUR PEMUG sp. z o.o. jako uczestnika Konsorcjum przypada 55.000.000,00 zł netto. Termin realizacji przedmiotu umowy nie powinien być dłuższy niż 60 miesięcy od daty protokolarnego przekazania przez Zamawiającego terenu robót (raport bieżący 22/2017).
- **Podpisanie umów z Bumech:** W dniu 24 lipca 2017 r. FAMUR S.A. informował o zawarciu umów pomiędzy Bumech S.A. a FAMUR S.A. Charakterystyka umów jest następująca: (I) Umowa o współpracy: (a) Zwiększenie wzajemnej wymiany informacji o charakterze handlowym na rynkach zagranicznych oraz możliwość wzajemnego wsparcia w pozyskiwaniu kontraktów na rynkach zagranicznych; (b) Wzmocnienie specjalizacji Bumechu – w zakresie kompleksowych i specjalistycznych usług górniczych, wzmocnienie specjalizacji FAMURu – w zakresie produkcji maszyn i urządzeń górniczych, (c) Możliwości produkcji przez FAMUR „kombajnów lekkich” typu AM-50 wynikających z nabytych praw, (d) Możliwości korzystania przez Bumech z urządzeń FAMUR na zasadach najmu, z wyłączeniem własnego CAPEX, zarówno w kraju jak i za granicą, (e) Możliwości uruchomienia przez FAMUR na rzecz Bumech usługi faktoringowej (II) Umowa sprzedaży, przedwstępna umowa sprzedaży: (a) Sprzedaż z Bumechu do FAMURu używanych kombajnów chodnikowych AM50 (częściowo do generalnego remontu) wraz ze wszystkimi prawami, majątkowymi prawami autorskimi do dokumentacji związanej z kombajnami AM50 oraz BM 130 S, Prawami Ochronnymi na Wzór Użytkowy i podzespołami do nich, (b) przeniesienie z Bumech na FAMUR know-how w zakresie związanym z działalnością obejmującą produkcję, serwis, remonty, modernizację kombajnów chodnikowych typu AM50 oraz BM 130 S oraz części zamienne do nich za łączną kwotę 12 835 050,00 złotych brutto (raport bieżący 51/2017).

- **Przejęcie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Famago:** 25 lipca 2017r. FAMUR Famak S.A. podpisał z syndykiem masy upadłości Famago sp. z o.o. w upadłości umowę dotyczącą sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa, wchodzącego w skład Famago, za cenę 11 mln zł. Powyższa, zorganizowana część przedsiębiorstwa obejmuje zakład produkcyjny znajdujący się w Zgorzelcu oraz określone w umowie składniki materialne i niematerialne. W obszarze działalności Famago znajduje się produkcja pełnej gamy urządzeń wchodzących w skład kompletnego parku maszynowego na potrzeby górnictwa odkrywkowego i przemysłu przeładunkowego. Spółka zapewnia również elementy niezbędne do ich eksploatacji. W wyniku powyższej umowy, Famak zrealizował przyjętą strategię skonsolidowania wiedzy i doświadczeń dotyczących produkcji maszyn przeładunkowych oraz maszyn dla górnictwa odkrywkowego wraz z zapewnieniem odpowiedniego zaplecza technologiczno-produkcyjnego oraz wysokokwalifikowanej kadry (raport bieżący 55/2017).
- **Zawarcie umowy z Przedsiębiorstwem Górniczym „SILESIA” sp. z o.o.:** W dniu 6 października 2017 r. Zarząd FAMUR SA poinformował o zawarciu umowy z Przedsiębiorstwem Górniczym „SILESIA” Sp. z o. o. na dostawę kompleksu ścianowego na łączną kwotę 62.636.070,00 zł netto. Realizacja Umowy następować ma etapowo na podstawie ustalonego harmonogramu. Ostateczny termin dostawy maszyn i urządzeń wraz z ich montażem przypada do końca II kwartału 2018 r. (raport bieżący 67/2017)
- **Podpisanie umowy na dostawę kompleksu ścianowego do Kazachstanu:** W dniu 12 października 2017 r. Zarząd FAMUR S.A. poinformował o podpisaniu umowy z JSC ArcelorMittal Temirtau na dostawę kompleksu ścianowego do kopalni Tentekskaya. Wartość kontraktu wynosi 19 000 000,00 EUR, czyli ok. 81 mln PLN. Przewidywany termin dostawy to I półrocze 2018 r. (raport bieżący 64/2017, 68/2017, 64K/2017)
- **Podpisanie umów z PGG:** W dniu 07 listopada 2017 r. FAMUR S.A. informował o zawarciu umów, w ramach zadania ”Leasing finansowy wraz z dostawą nowych przenośników zgrzeblowych ścianowych i podścianowych oraz lekkich i pomocniczych dla Oddziałów Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o. o.” łączna wartość wynagrodzenia za wykonanie czterech umów w ramach zleconego zadania wynosi 74.029.034,86 zł netto. Termin dostawy przypada do końca II kwartału 2018 r. (raport bieżący 66/2017, 75/2017)
- **Podpisanie umowy przez spółkę zależną Emitenta na pogłębianie szybu KWK Pniówek:** W dniu 21 listopada 2017 r. FAMUR S.A. poinformował o zawarciu z dniem 17 listopada 2017 r. przez spółkę zależną, tj. Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A., umowy pomiędzy Jastrzębską Spółką Węglową S.A. – KWK Pniówek, jako Zamawiającym, a konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. i Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Górniczne ROW – JAS Sp. z o.o., jako Wykonawcą, w przedmiocie pogłębiania szybu IV JSW S.A. KWK Pniówek do głębokości 856 m wraz z wykonaniem wlotów szybowych. Wartość umowy to 43.861.788,62 zł netto. Termin realizacji umowy: 24 miesiące od daty zawarcia umowy. (raport bieżący: 77/2017)
- **Podpisanie umowy z Tata Steel IJmuiden BV przez FAMUR Famak S.A.:** W dniu 30 listopada 2017 r. Zarząd FAMUR S.A. poinformował o podpisaniu przez spółkę zależną: FAMUR Famak S.A. umowy z Tata Steel IJmuiden BV z siedzibą w Holandii na dostawę rozładowni statków. Wartość umowy wynosi to 13.051.130 EUR czyli ok. 55 mln PLN. Realizacja Umowy następować ma etapowo na podstawie ustalonego harmonogramu. Ostateczny termin realizacji kontraktu przypada na 45 tydzień 2019 r. (raport bieżący 69/2017, 80/2017)
- **Realizacja wspólnej inwestycji przez FAMUR oraz Polski Fundusz Rozwoju:** W dniu 30 listopada 2017 roku została zawarta umowa pomiędzy Funduszem Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Zamknięty Aktywów Niepublicznych, w imieniu i na rzecz którego działał Polski Fundusz Rozwoju S.A., jako zarządzający częścią portfela inwestycyjnego, a FAMUR oraz spółką Mining Equipment Finance sp. z o.o. Przedmiotem Umowy jest określenie zasad wspólnego przedsięwzięcia w postaci inwestycji w spółkę SPV będącą w strukturach grupy kapitałowej FAMUR S.A. Celem nawiązania współpracy jest udostępnianie kontrahentom przez konsorcjum SPV i Emitenta maszyn górniczych na podstawie umów leasingu lub innych umów o podobnym charakterze. Zgodnie z założeniami Umowy, Strony będą partycypować w finansowaniu SPV według ustalonego schematu w latach 2017-2019. Zaangażowanie kapitałowe obu Stron zostało potwierdzone z początkiem 2018 roku, w związku ze spełnieniem się warunków zawieszających umowy. (raport bieżący 79/2017, 78/2017, 89/2017 oraz 03/2018)

- Podpisanie umowy z AO UK Sibirskaia: Z dniem 1 grudnia 2017 r. Zarząd FAMUR S.A. poinformował o podpisaniu przez spółkę zależną, OOO FAMUR, Rosja, jako Dostawcą i AO UK Sibirskaia, jako Odbiorcą, umowy podpisanej z datą 29 listopada 2017 r. Przedmiot umowy obejmuje dostawę kompleksu ścianowego, którego producentem są podmioty z Grupy FAMUR, do kopalni Uwalnaja za łączną kwotę netto 17 388 000, tj. ok. 73 mln PLN. Realizacja Umowy będzie następować etapami zgodnie z terminami ustalonymi w Umowie. Termin dostawy maszyn i urządzeń przypada na 269 dni od daty wpływu pierwszej przedpłaty. (raport bieżący 81/2017)
- Zawarcie aneksu do umowy kredytowej z Bankiem Pekao S.A.: Z dniem 19 grudnia 2017 r. Zarząd FAMUR S.A. poinformował o otrzymaniu podpisanego przez Bank Polska Kasa Opieki S.A., aneksu do umowy na wielocelowy limit kredytowy, na kwotę 100 000 000,00 zł. Zgodnie z podpisanym aneksem, okres dostępności limitu wydłużono do dnia 30 listopada 2020 r. Pozostałe warunki umowy pozostały niezmienione. (raport bieżący 84/2017, 48/2013, 59/2014 oraz 38/2015)

13. Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych jest Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k., z siedzibą w Warszawie przy ul. Rondo ONZ 1, zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000481039, wpisany na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 130 (prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów).

Rok 2017

Data umowy	Przedmiot umowy	Wynagrodzenie (netto, zł)
20.07.2017 r.	- przegląd: jednostkowego śródrocznego sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej oraz	55 000
	- badanie: jednostkowego sprawozdania finansowego FAMUR S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej .	135 000
Razem		190 000

Źródło: FAMUR

W roku 2016 podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych był Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k., z siedzibą w Warszawie przy ul. Rondo ONZ 1, zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000481039, wpisany na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 130 (prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów).

Rok 2016

Data umowy	Przedmiot umowy	Wynagrodzenie (netto, zł)
18.07.2016 r.	- przegląd: jednostkowego śródrocznego sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej oraz	44 000
	- badanie: jednostkowego sprawozdania finansowego FAMUR S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej .	100 000
Razem		144 000

Źródło: FAMUR

14. Istotne czynniki ryzyka i zagrożeń wpływających na działalność spółki

Niżej wymienione ryzyka są typowe zarówno dla Grupy Kapitałowej FAMUR jak i FAMUR S.A.

Ryzyko ograniczonej dywersyfikacji źródeł przychodów

Działalność Grupy Kapitałowej FAMUR uzależniona jest w istotnym stopniu od sytuacji polskiego sektora górnictwa węgla kamiennego. Znacząca część przychodów Grupy pochodzi z rynku krajowego. Potencjalne ograniczenie zamówień ze strony polskiego górnictwa węgla kamiennego w dalszej przyszłości

może powodować trudności w szybkim znalezieniu nowego kręgu odbiorców na maszyny górnicze. Dlatego też Grupa FAMUR podejmuje aktywne działania marketingowo-sprzedażowe skierowane na perspektywiczne rynki eksportowe, takie jak Indonezja, Indie, Turcja, Rosja, Meksyk, kraje Bliskiego Wschodu, pozostałe kraje WNP czy kraje Ameryki Południowej, w celu pozyskania nowych kontrahentów oraz budowy trwałej relacji z dotychczasowymi klientami. Ponadto, dzięki akwizycji spółki FAMUR FAMAK S.A., Grupa FAMUR zdywersyfikowała obszary swojej aktywności rynkowej i produktowej, rozszerzając portfolio swojej działalności o systemy przeladunku, suwnic i dźwignic. Dzięki temu Grupa FAMUR zamierza stać się aktywnym i atrakcyjnym partnerem dla podmiotów funkcjonujących w branży energetycznej. Integracja z Grupą KOPEX daje możliwość dalszej dywersyfikacji przychodów, m.in. dzięki zwiększeniu obecności zintegrowanej grupy na rynkach zagranicznych. Dzięki integracji FAMUR i KOPEX osiągną wiele efektów synergii zarówno kosztowej jak i przychodowej, Grupa wzmocni swoją pozycję na wielu rynkach oraz rozwinię kompleksową działalność w takich segmentach jak elektryka i usługi górnicze.

Ryzyko pogorszenia sytuacji ekonomicznej spółek z branży górniczej

Wyniki osiągane przez Grupę FAMUR zależą od sytuacji w polskiej branży górnictwa węglowego. Zarządzanie ryzykiem tego obszaru ma na celu ograniczenie niekorzystnych wpływów na sytuację finansową Grupy FAMUR kwestii związanych z jej funkcjonowaniem, a w szczególności:

- ryzyka płynności/kredytowego – kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych;
- ryzyka spadku przychodów – skutek malejących nakładów branży górniczej.

Ryzyko Grupy związane z należnościami handlowymi związane jest z ewentualnym wystąpieniem takich zdarzeń jak niewypłacalność kontrahenta, częściowa spłata należności lub znaczące opóźnienia w zapłacie należności. Rodzi to też potencjalne ryzyko, że FAMUR SA napotka na trudności w wywiązywaniu się ze swoich zobowiązań. W obecnej sytuacji branży krajowego górnictwa, obserwujemy u naszych kontrahentów nadal wydłużone terminy płatności z części umów. Grupa zabezpiecza się przed trudnościami w wywiązywaniu się ze zobowiązań odpowiednio kształtując cykle rotacji należności i zobowiązań oraz system przedpłat. Ponadto, wiarygodność kontrahentów poddawana jest weryfikacji i stosowane są zabezpieczenia finansowe (akredytywa, gwarancje bankowe), co minimalizuje ryzyko niewypłacalności. Jednocześnie wartość dostępnych linii kredytowych zapobiega negatywnym zdarzeniom związanym z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności przez odbiorców naszych produktów i usług.

Z uwagi na znacząca poprawę wyników polskich spółek węglowych, konieczność zwiększenia efektywności wydobywania węgla (co niezaprzeczalnie wiąże się z inwestycjami w wyższej jakości sprzęt), jak również nagłą konieczność uruchomienia prac przygotowawczych umożliwiających dostęp do nowych pokładów węgla, należy spodziewać się zwiększenia nakładów polskiego sektora w najbliższym czasie. Zarząd FAMUR S.A., bazując na przekazywanych opinii publicznej informacjach o kontynuacji planów restrukturyzacyjnych i integracyjnych dedykowanych dla polskiego sektora górnictwa zakłada, że sytuacja producentów węgla powinna w najbliższym okresie przynosić korzyści zarówno z korzystnych cen surowca, jak i pozytywnych efektów restrukturyzacji, co umożliwi realizację planów inwestycyjnych, a także realizowanie płatności.

Niemniej jednak, w obliczu nadal nieustabilizowanej płynności polskiego sektora górnictwa oraz jego dużego uzależnienia od globalnych cen surowcowa w długim okresie, Grupa FAMUR intensyfikuje działania proeksportowe oraz dywersyfikuje działalność operacyjną o usługi i produkcję sprzętu dla sektora energetycznego i przeladunkowego.

Rola kadry inżyniersko-technicznej

FAMUR S.A. ma pełną świadomość tego, że jego możliwości w zakresie realizacji kontraktów wynikają w dużej mierze ze zdolności do sprawnego, samodzielnego opracowywania pełnej dokumentacji technicznej dla produkowanych maszyn i urządzeń. Proces przygotowania produkcji każdej maszyny związany jest z szeregiem prac o charakterze projektowo-konstrukcyjnym i techniczno-produkcyjnym. Warunkiem wytworzenia produktu spełniającego określone wymagania techniczne jest dysponowanie wysoko wykwalifikowaną kadrą inżynierską. Kadra techniczno-inżynierska stanowi kluczową grupę pracowników w Grupie oraz spółce FAMUR. Działalność Grupy FAMUR jest też związana z zapotrzebowaniem na wysokokwalifikowaną kadrę robotników, posiadających duże doświadczenie i wysokie umiejętności w produk-

cji zaawansowanych technologicznie maszyn. Także wdrażanie nowych konstrukcji wymaga kadry inżynierskiej posiadającej doświadczenie konstrukcyjne. Istnieje ryzyko, że w przyszłości utrudnione będzie zatrudnienie wystarczającej ilości osób z odpowiednim doświadczeniem, wykształceniem i kwalifikacjami zawodowymi, co może negatywnie oddziaływać na możliwość zwiększania produkcji i wdrażania nowych maszyn, konstrukcji i rozwiązań technicznych.

Ryzyko niestabilnej sytuacji makroekonomicznej

Ogólna sytuacja makroekonomiczna, w tym polityka gospodarcza Rządu oraz polityka pieniężna Banku Centralnego, mają wpływ na skalę obrotów realizowanych przez spółki Grupy Kapitałowej FAMUR. Niestabilność na światowych rynkach finansowych, wahania cen surowców, niestabilna sytuacja geopolityczna i gospodarcza w wielu regionach świata, zmienność kursów walutowych – mogą odbijać się negatywnie na poziomie osiągniętych przychodów i rentowności. Dlatego też FAMUR oraz jego podmioty zależne będą brały pod uwagę powyższe czynniki ryzyka przy podpisywaniu ewentualnych umów, a potencjalne kontrakty z podmiotami zagranicznymi o mocno niestabilnej sytuacji finansowej nie będą rozważane. Emitent będzie zabiegać o ubezpieczenia znaczących kontraktów eksportowych w Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) czy też korzystać ze wsparcia podobnych instytucji.

Ryzyko zmian na globalnym rynku energii

Jako jeden z podstawowych surowców energetycznych na świecie, węgiel podlega globalnym trendom w zakresie jego cen, jak i poziomu produkcji oraz wykorzystania. Główne ryzyka związane są głównie z:

- poziomem cen energii, wpływających na ceny zbytu węgla,
- zmianami w miksie energetycznym – w perspektywie długoterminowej na korzyść innych surowców.

Powyższe zjawiska mogą mieć wpływ na nakłady inwestycyjne branży górniczej zarówno lokalnie, jak i w ujęciu globalnym. Grupa FAMUR na bieżąco monitoruje aktualne i prognozowane trendy na rynku energii. Ponadto, grupa intensyfikuje dywersyfikację oferty produktowej, między innymi w kierunku usług i produktów skierowanych do producentów energii i sektora przeladunkowego. Zarząd FAMUR S.A., bazując na dostępnych opracowaniach oraz przekazywanych opiniach publicznej informacjach zakłada również, że w najbliższych latach globalny udział węgla w miksie energetycznym pozostanie względnie stabilny.

Ryzyko finansowe

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu ograniczenie lub eliminację niekorzystnych wpływów na sytuację finansową Grupy FAMUR ryzyk związanych z jej funkcjonowaniem, a w szczególności ryzyka stopy procentowej, ryzyka cenowego oraz ryzyka walutowego.

Grupa dąży do minimalizacji wpływu różnych rodzajów ryzyka poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego jak i stosowania określonych zasad polityki hedgingowej oraz rachunkowości zabezpieczeń. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym, w tym analiza wrażliwości, zaprezentowane zostały w nocie 40 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy FAMUR za rok 2017.

- Ryzyko stopy procentowej – Grupa narażona jest na to ryzyko z tytułu finansowania działalności poprzez kredyty bankowe o zmiennej stopie procentowej opartej o WIBOR. Większość wartości kredytów to kredyty zaciągnięte w PLN, dlatego też Grupa na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej oraz negocjuje z bankami warunki na jakich udzielone są kredyty.
- Ryzyko cenowe – na ryzyko wzrostu cen Grupa narażona jest w przypadku materiałów niezbędnych dla działalności, głównie wyrobów hutniczych. Grupa dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z dostawcami (m.in. branża hutnicza, hydrauliczna, elektryczna) możliwości negocjacji cen oraz w formie tzw. zamówień otwartych, które pozwalają zagwarantować cenę i ilość dostawy, odbiór zaś poszczególnych partii odbywa się sukcesywnie w miarę potrzeb. Grupa w zakresie w jakim jest to możliwe posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych.
- Ryzyko kursowe – z uwagi na fakt, iż część produkcji Grupy jest eksportowana, narażona jest ona na ryzyko kursowe. Pomiędzy datą zawarcia kontraktów eksportowych na dostawę określonych maszyn/urządzeń a datą ich realizacji mija zwykle okres od 2 do 9 miesięcy, co jest związane z długością cyklu produkcyjnego (w przypadku większych kontraktów eksportowych okres

ten jest nawet dłuższy). Ponieważ jednocześnie podstawowa część kosztów produkcji ponoszona jest w złotych, Grupa FAMUR ponosi ryzyko kursowe związane z działalnością eksportera. Grupa podejmuje działania mające na celu minimalizację ryzyka walutowego poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego, jak i stosowania określonych zasad polityki hedgingowej, zawieranie zabezpieczających walutowych transakcji terminowych (F/X forward) oraz stosowanie w niektórych przypadkach przedpłat na dostawy, a także rachunkowości zabezpieczeń, która została wprowadzona w podmiot dominujący z dniem 1 stycznia 2017 roku. Wycenę instrumentów pochodnych na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 r. w Grupie FAMUR przedstawia poniższa tabela

Instrumenty pochodne (grupy instrumentów)	Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego lub grupy przepływów	Wartość przyszłych przepływów pieniężnych wg kursu terminowego	Wartość rynkowa transakcji zabezpieczających (odpowiadająca wartości godziwej) na dzień 31.12.2017	Zabezpieczane ryzyko
Forward - sprzedaż EUR	I kwartał 2018	134 131	131 445	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	I kwartał 2018	5 435	5 311	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	II kwartał 2018	67 232	65 775	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	II kwartał 2018	2 511	2 418	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	III kwartał 2018	41 705	40 672	Ryzyko walutowe
IRS	I kwartał 2020	108 000	107 961	Ryzyko stopy procentowej
Razem		359 014	353 582	

Źródło: FAMUR; dane w tys. zł

15. Oświadczenia Zarządu FAMUR S.A.

Rzetelność sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wedle naszej najlepszej wiedzy roczne sprawozdanie finansowe Grupy FAMUR za 2017 rok i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz jej wynik finansowy. Sprawozdanie to zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy FAMUR, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Audytor

Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k., podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy FAMUR za 2017 rok, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegły rewident dokonujący tego przeglądu spełnili warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

16. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w FAMUR S.A.

Spółka przekazuje do publicznej wiadomości raporty bieżące i okresowe, które publikuje na stronie korporacyjnej. Tam też znajduje się kalendarium najważniejszych wydarzeń, wyniki finansowe Spółki, jak i informacje o bieżących wydarzeniach w Spółce.

W 2017 r. Emitent stosował się do zbioru zasad ładu korporacyjnego zawartego w dokumencie "Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016". Tekst wskazanego zbioru zasad wraz ze zmianami jest publicznie dostępny na oficjalnej stronie portalu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w części poświęconej tematyce ładu korporacyjnego pod adresem www.gpw.pl/dobre-praktyki oraz na stronie internetowej Emitenta pod adresem: <https://FAMUR.com/lad-korporacyjny/>.

Wskazanie zasad, które nie były przez Emitenta stosowane

Według aktualnego stanu stosowania Dobrych Praktyk Emitent nie stosuje 6 rekomendacji: I.R.2., II.R.2., IV.R.2., VI.R.1., VI.R.2., VI.R.3. i nie stosuje 20 zasad szczegółowych: I.Z.1.3., I.Z.1.8., I.Z.1.10., I.Z.1.16., I.Z.1.20., II.Z.1., II.Z.2., II.Z.4., II.Z.7., II.Z.10.3., II.Z.10.4., II.Z.11., III.Z.2., III.Z.3., III.Z.4., III.Z.6., IV.Z.2., V.Z.6., VI.Z.2., VI.Z.4.

Zakres w jakim Emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, wskazanie tych postanowień wraz z wyjaśnieniem przyczyn tego odstąpienia został przekazany, na podstawie par. 29 ust. 3 Regulaminu GPW S.A. w dniu 22 grudnia 2017 r. w formie raportu bieżącego EBI Nr 1/2017, dostępnym na stronie internetowej Emitenta pod adresem: <https://FAMUR.com/lad-korporacyjny/>. Wskazane w tym raporcie uzupełnienia, w stosunku do poprzedniego raportu FAMUR S.A. dotyczącego zakresu stosowania Dobrych Praktyk, odnosiły się głównie do powołania w ramach Rady Nadzorczej Komitetu Audytu, a także powołania członków Rady Nadzorczej Spółki spełniających kryteria niezależności, określonych w ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1089).

Polityka różnorodności

W Grupie FAMUR wdrożono politykę różnorodności, która zobowiązuje spółki wchodzące w skład Grupy do:

- zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na odmienną wynikającą z: płci, przynależności rasowej, narodowej lub etnicznej, religii, wyznania, światopoglądu, stopnia i rodzaju niepełnosprawności, stanu zdrowia, wieku, orientacji psychoseksualnej czy tożsamości płciowej, a także statusu rodzinnego, stylu życia i innych możliwych przesłanek dyskryminacyjnych (polityka równego traktowania);
- zarządzania różnorodnością przez rozwijanie strategii, rodzajów polityki i programów, które tworzą takie środowisko pracy, w którym każdy pracownik może czuć się doceniany, a co przekłada się na sukces całej Grupy FAMUR.

Ponadto polityka różnorodności zakłada, że przy wyborze władz spółek oraz jej kluczowych menedżerów Grupa FAMUR dąży do zapewnienia wszechstronności i różnorodności, szczególnie w obszarze płci, kierunków wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego. Decydującym aspektem są tu przede wszystkim wysokie kwalifikacje oraz merytoryczne przygotowanie do pełnienia określonej funkcji.

Opis systemu kontroli wewnętrznej

Główne cechy systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem stosowanego w Spółce w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych obejmują:

1. Transakcje przeprowadza się na podstawie ogólnej lub szczegółowej ich akceptacji przez kierownictwo (w zależności od wagi dokumentu),
2. Dokumenty są sprawdzane, akceptowane i opisywane przez osoby odpowiedzialne zarówno rachunkowo jak i merytorycznie,
3. Każda istotna transakcja jest odpowiednio weryfikowana przez dział prawny, aby umożliwić prawidłowe zgodne z prawem bilansowym i podatkowym ujmowanie w księgach,
4. Stosowanie ustalonych przez kierownictwo procedur kontroli, do których należą:
 - sprawdzanie poprawności rachunkowej zapisów przez osoby odpowiedzialne,
 - kontrola programów i środowiska komputerowych systemów informacyjnych drogą ustanowienia opieki informatyków oraz firm informatycznych,
 - prowadzenie i przegląd kont pomocniczych i zestawień obrotów i sald,
 - zatwierdzanie i kontrola dokumentów,
 - porównywanie z planami wyników finansowych i ich analiza,
5. Wszystkie transakcje i pozostałe zdarzenia są bezzwłocznie ewidencjonowane w prawidłowych kwotach, na odpowiednich kontach i we właściwym okresie obrachunkowym tak, aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnego z określonymi założeniami koncepcyjnymi sprawozdawczości finansowej,
6. Dostęp do aktywów i ewidencji jest możliwy jedynie za zgodą kierownictwa,

7. Zaewidencjonowane aktywa są fizycznie porównywane z rzeczywistym ich stanem w oparciu o postanowienia prawa bilansowego, a w razie wystąpienia różnic podejmowane są odpowiednie działania,
 8. Opracowana jednolita polityka rachunkowości dla wszystkich spółek tworzących grupę kapitałową,
 9. Bieżąca aktualizacja polityki rachunkowości w oparciu o aktualne postanowienia prawa bilansowego.
 10. W październiku 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało w skład Rady Nadzorczej dodatkowych członków Rady Nadzorczej spełniających kryteria niezależności, określone w ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r. Jednocześnie w ramach Rady Nadzorczej powołano Komitet Audytu. Zadaniem Komitetu Audytu jest m.in. monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym, w zakresie sprawozdawczości finansowej. W składzie Komitetu Audytu znajdują się: Pan Robert Rogowski, Pani Dorota Wyjadłowska i Pan Jacek Leonkiewicz. W spółce nie powoływano dodatkowych odrębnych komórek, którym powierzono funkcję audytu wewnętrznego, a funkcje w obszarze kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz nadzoru zgodności działalności z prawem realizowane są w ramach działu controllingu korporacyjnego oraz departamentu prawnego. Jednocześnie Komitet Audytu, będzie dokonywał stosownych ocen, czy istnieje potrzeba wydzielenia takich struktur.
- W ramach analizy praktyk i procedur określonych w art. 130 ust. 1 pkt. 5 - 7 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, w 2017 r. Komitet Audytu przyjął:
- politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania,
 - procedurę wyboru firmy audytorskiej,
 - politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem

Znaczne pakiety akcji

Poniżej przedstawiono zestawienie akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji FAMUR S.A. na ostatni dzień roku obrotowego 2017. Jako poziom istotności uznaje się 5% udziału w kapitale. Pan Tomasz Domogała jest podmiotem powiązany z TDJ S.A. oraz TDJ Equity I sp. z o.o.

W związku z transakcją budowania przyspieszonej książki popytu („ABB”), o której Emitent informował w raportach bieżących nr 29/2017, 30/2017, 31/2017 i 32/2017 - TDJ Equity I sp. z o.o. jest zobowiązana do uzyskania uprzedniej zgody globalnego koordynatora oferty na rozporządzanie dopuszczonymi do obrotu na GPW akcjami Emitenta, które to zobowiązanie wygaśnie w czerwcu 2018 r. Poza wymienionym powyżej, Zarządowi nie są znane żadne inne ograniczenia, dotyczące przenoszenia praw własności powyższych akcji ani żadne umowy, które mogą spowodować zmiany struktury akcjonariatu w przyszłości. Jednakże w wyniku toczącego się procesu podziału KOPEX S.A. akcjonariusze mniejszościowi spółki dzielonej uzyskują akcje FAMUR S.A. jako spółki przejmującej.

Akcjonariat Spółki na dzień 31 grudnia 2017 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów na WZ	Udział głosów na WZ	Udział w strukturze kapitału zakładowego
TDJ Equity I sp. z o.o.	318 902 396	318 902 396	57,00%	57,00%
Nationale-Nederlanden OFE	35 000 000	35 000 000	6,26%	6,26%
AVIVA OFE	32 700 000	32700000	5,85%	5,85%
Tomasz Domogała	8 106 855	8 106 855	1,45%	1,45%
Akcje własne*	1 500	1 500	0,00%	0,00%
Pozostali akcjonariusze (bez akcji własnych)	164 729 749	164 729 749	29,45%	29,45%
Razem	559 440 500	559 440 500	100,00%	100,00%

Źródło: GRUPA FAMUR, wg wiedzy Emitenta na podstawie ostatniego WZ oraz otrzymywanych zawiadomień przed dniem bilansowym; *) pośrednio przez spółkę zależną, z akcji własnych nie są wykonywane prawa głosu

Akcjonariat Spółki na dzień podpisania niniejszego sprawozdania*

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów na WZ	Udział głosów na WZ	Udział w strukturze kapitału zakładowego
TDJ Equity I sp. z o.o.	318 902 396	318 902 396	57,00%	57,00%
Nationale-Nederlanden OFE	35 349 910	35 349 910	6,32%	6,32%
AVIVA OFE	52 000 000	52 000 000	9,30%	9,30%
Tomasz Domogała	8 106 855	8 106 855	1,45%	1,45%
Akcje własne*	1 500	1 500	0,00%	0,00%
Pozostali akcjonariusze (bez akcji własnych)	145 079 839	145 079 839	25,93%	25,93%
Razem	559 440 500	559 440 500	100,00%	100,00%

Źródło: GRUPA FAMUR; wg wiedzy Emitenta na podstawie ostatniego WZ oraz otrzymywanych zawiadomień, *) z akcji własnych nie są wykonywane prawa głosu

Skład Rady Nadzorczej oraz Zarządu

Skład Rady Nadzorczej oraz Zarządu spółki FAMUR S.A. na ostatni dzień roku obrotowego 2016 oraz na dzień opublikowania niniejszego raportu przedstawiono w poniższych tabelach. W ramach Rady Nadzorczej Emitenta funkcjonuje Komitet Audytu, którego zadania zostały opisane w sekcji dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej.

Organy Spółki na dzień 31 grudnia 2017 r.:

Zarząd		Rada Nadzorcza	
Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu	Tomasz Domogała	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu	Czesław Kisiel	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes Zarządu	Jacek Leonkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu	Magdalena Zajączkowska-Ejsymont	Członek Rady Nadzorczej
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu	Robert Rogowski	Członek Rady Nadzorczej
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu	Dorota Wyjadłowska	Członek Rady Nadzorczej
		Michał Nowak	Członek Rady Nadzorczej

Źródło: GRUPA FAMUR

Organy Spółki na dzień podpisania niniejszego sprawozdania:

Zarząd		Rada Nadzorcza	
Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu	Tomasz Domogała	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu	Czesław Kisiel	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Adam Toborek	Wiceprezes Zarządu	Jacek Leonkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu	Magdalena Zajączkowska-Ejsymont	Członek Rady Nadzorczej
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu	Robert Rogowski	Członek Rady Nadzorczej
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu	Dorota Wyjadłowska	Członek Rady Nadzorczej
		Michał Nowak	Członek Rady Nadzorczej

Źródło: GRUPA FAMUR

Opis zmian w składzie organów zarządzających i nadzorujących spółki FAMUR S.A. w 2017 r. został przedstawiony szczegółowo w pkt 2 niniejszego Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FAMUR za rok 2017.

Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania członków zarządu i ich wymiany oraz zmiany statutu Spółki, uprawnień członków zarządu (w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji)

Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Zarząd Spółki składa się z jednego lub większej liczby członków. Dokonując wyboru członków Zarządu, Rada Nadzorcza określa liczbę członków Zarządu oraz wskazuje funkcję, którą powołana osoba wykonywać będzie w Zarządzie Spółki. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji. Kadencja Zarządu wynosi trzy lata. Członek Zarządu może w każdym czasie złożyć rezygnację z wykonywanej funkcji. Rezygnacja jest składana w formie pisemnej Przewodniczącemu Rady Nadzorczej, do wiadomości Spółki.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę na zewnątrz. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględnią większością głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Prezes Zarządu kieruje pracami Zarządu, w szczególności koordynuje, nadzoruje oraz organizuje pracę członków Zarządu, a także zwołuje i przewodniczy posiedzeniom Zarządu. W czasie nieobecności Prezesa Zarządu obowiązki te wykonuje Wiceprezes Zarządu lub wyznaczony przez Prezesa Zarządu członek Zarządu.

Zgodnie ze Statutem Spółki (wg stanu po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z 28 czerwca 2012 r.) Zarząd upoważniony jest do podwyższania kapitału zakładowego Spółki o kwotę nie wyższą niż 2.523.491 PLN, poprzez emisję nowych akcji, o łącznej wartości nominalnej nie większej niż 2.523.491 PLN, w drodze jednego lub kilku podwyższeń kapitału zakładowego w granicach określonych powyżej (kapitał docelowy). W ramach upoważnienia do podwyższania kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego, Zarząd jest uprawniony do emisji warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2 Kodeksu spółek handlowych, z terminem wykonania prawa zapisu upływającym nie później niż okres, na który zostało udzielone upoważnienie. Zarząd jest upoważniony do dokonywania podwyższenia kapitału zakładowego w okresie 3 lat od zarejestrowania przez właściwy Sąd zmiany Statutu, upoważniającej Zarząd do podwyższania kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego w kwocie nie wyższej niż 2.523.491 PLN. Wykonując upoważnienie, o którym mowa w poprzednich zdaniach, Zarząd w ramach dokonywanych emisji decyduje samodzielnie – z zastrzeżeniem odmienności postanowień Kodeksu spółek handlowych – o wszystkich sprawach związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego, w szczególności Zarząd jest uprawniony do:

- a) dokonania podwyższenia w granicach określonego wyżej kapitału docelowego w ramach jednej bądź wielu emisji i nadania tym emisjom oznaczenia kolejnych serii;
- b) ustalenia ceny emisyjnej, za zgodą Rady Nadzorczej Spółki;
- c) pozbawienia akcjonariuszy w całości lub części prawa poboru w stosunku do akcji emitowanych w granicach kapitału docelowego, za zgodą Rady Nadzorczej Spółki;
- d) podjęcia decyzji o wydaniu akcji w ramach danej emisji w zamian za wkład pieniężny, wkład niepieniężny lub za wkład pieniężny i wkład niepieniężny; wydanie akcji za wkład niepieniężny może nastąpić także w trybie określonym w art. 447¹ ksh, ale w każdym przypadku wymaga zgody Rady Nadzorczej Spółki;
- e) podjęcia czynności w celu rejestracji w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. oraz wprowadzenia i dopuszczenia do notowań i obrotu giełdowego na rynku regulowanym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. akcji wyemitowanych przez spółkę w ramach kapitału docelowego.

Walne Zgromadzenie upoważniło Zarząd Spółki do dokonania wszystkich czynności niezbędnych do rozpoczęcia notowania akcji wyemitowanych przez Spółkę w ramach kapitału docelowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., upoważnienie obejmuje w szczególności:

- a) podpisanie z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych S.A. umowy w sprawie dematerializacji akcji wyemitowanych przez Spółkę w ramach kapitału docelowego oraz ich rejestracji we właściwym rejestrze,
- b) złożenie wniosków lub zawiadomień do właściwych organów i instytucji w zakresie wprowadzenia i dopuszczenia akcji wyemitowanych przez Spółkę w ramach kapitału docelowego do notowań i obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Zarząd nie jest uprawniony do podjęcia decyzji o wykupie akcji. Szczegółowy zakres praw i obowiązków Zarządu, a także tryb jego działania określa regulamin Zarządu. Regulamin Zarządu uchwała Zarząd, a zatwierdza Rada Nadzorcza.

Zmiana statutu Spółki wymaga uchwały walnego zgromadzenia i wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zmianę statutu zarząd zgłasza do sądu rejestrowego. Zgłoszenie zmiany statutu nie może nastąpić po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia uchwały przez walne zgromadzenie. Walne zgromadzenie może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu zmienionego statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale zgromadzenia.

Opis sposobu działania walnego zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. działa na podstawie Regulaminu Walnego Zgromadzenia, Statutu Spółki oraz Kodeksu spółek handlowych. Do zasadniczych uprawnień Walnego Zgromadzenia, poza innymi sprawami określonymi w przepisach prawa, należą:

- a) wybór i odwoływanie członków Rady Nadzorczej,
- b) ustalanie zasad wynagradzania Rady Nadzorczej,
- c) ustalenie wysokości wynagradzania dla członków Rady Nadzorczej, delegowanych do stałego indywidualnego wykonania nadzoru.

Walne zgromadzenie spółki publicznej zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem walnego zgromadzenia. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu spółki publicznej powinno zawierać co najmniej:

1. datę, godzinę i miejsce walnego zgromadzenia oraz szczegółowy porządek obrad,
2. precyzyjny opis procedur dotyczących uczestniczenia w walnym zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu, w szczególności informacje o:
 - a) prawie akcjonariusza do żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia,
 - b) prawie akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem walnego zgromadzenia,
 - c) prawie akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad podczas walnego zgromadzenia,
 - d) sposobie wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika, w tym w szczególności o formułach stosowanych podczas głosowania przez pełnomocnika, oraz sposobie zawiadomiania spółki przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej o ustanowieniu pełnomocnika,
 - e) możliwości i sposobie uczestniczenia w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
 - f) sposobie wypowiedzania się w trakcie walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
 - g) sposobie wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
3. dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, o którym mowa w art. 406¹ kodeksu spółek handlowych,
4. informację, że prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki w dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu,
5. wskazanie, gdzie i w jaki sposób osoba uprawniona do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu może uzyskać pełny tekst dokumentacji, która ma być przedstawiona walnemu zgromadzeniu, oraz projekty uchwał lub, jeżeli nie przewiduje się podejmowania uchwał, uwagi zarządu lub rady nadzorczej spółki, dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem walnego zgromadzenia,
6. wskazanie adresu strony internetowej, na której będą udostępnione informacje dotyczące walnego zgromadzenia.

Prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu).

Dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu jest jednolity dla uprawnionych z akcji na okaziciela i akcji imiennych.

Przewodniczący Walnego Zgromadzenia otwiera jego obrady, kieruje nimi, a także zapewnia sprawny przebieg obrad oraz poszanowanie praw i interesów wszystkich akcjonariuszy. Przewodniczący, po przedstawieniu przez referenta sprawy objętej porządkiem obrad otwiera dyskusję. Dyskusja może być przeprowadzona nad kilkoma punktami porządku łącznie. Dyskutanci zabierają głos w kolejności zgłoszenia.

Uczestnikowi Zgromadzenia przysługuje w każdym punkcie jego porządku i w każdej sprawie porządkowej prawo do jednego wystąpienia i jednej repliki.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad.

Jedna akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Akcjonariusz może głosować oddzielnie z każdej z posiadanych akcji. Akcjonariusz ma prawo do jednokrotnego głosowania nad każdym wnioskiem.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów, o ile przepisy Statutu lub Kodeksu spółek handlowych nie stanowią inaczej. Głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów, likwidatorów, o pociągnięcie do odpowiedzialności oraz w sprawach osobowych.

Przewodniczący Walnego Zgromadzenia ogłasza wyniki głosowania, które następnie wnoszone są do protokołu obrad. Protokół z przebiegu Walnego Zgromadzenia sporządza notariusz. Akcjonariuszom i członkom władz spółki przysługuje prawo przeglądania protokołów z obrad Walnych Zgromadzeń i żądania wydania poświadczonych przez Zarząd odpisów.

17. Oświadczenie na temat informacji niefinansowych

Oświadczenie na temat informacji niefinansowych Grupy FAMUR oraz FAMUR S.A. za 2017 rok, sporządzone zgodnie z art. 49b ust 1 Ustawy o rachunkowości, stanowią odpowiednio Załącznik nr 1 „Oświadczenie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej FAMUR” oraz Załącznik Nr 2 „Oświadczenie na temat informacji niefinansowych FAMUR S.A.” do niniejszego Sprawozdania Zarządu.

Oświadczenia zostaną opublikowane i umieszczone na stronie internetowej FAMUR S.A. www.famur.com wraz z niniejszym sprawozdaniem Zarządu.

Mirosław Bendzera – Prezes Zarządu

Beata Zawiszowska – Wiceprezes Zarządu

Adam Toborek – Wiceprezes Zarządu

Zdzisław Szypuła – Wiceprezes Zarządu

Dawid Gruszczyk – Wiceprezes Zarządu

Bartosz Bielak – Wiceprezes Zarządu

Katowice, dnia 20 kwietnia 2018 roku